

DARBININKAS

XLI NR. 76

680 BUSHWICK AVE.
BROOKLYN 21, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY SPALIS - OCTOBER 23, 1956 M.

Redakcija — Glenmore 5-7281
Administracija — Glenmore 5-7068

10 CENTŲ

WLADYSLAW GOMULKA, naujas lenkų komunistų vadas, "titininkas".

Lenkijos komunistų maištas prieš Maskvą

LENKIJOS KOMUNISTŲ PARTIJA PASIPRIEŠINO MASKVAI IR ISMETĖ JOS AGENTUS LAUK, CHRUSČIOVAS LANKĖSI VARŠUVOJE SU ULTIMATUMU, BET ISVYKO BE NIEKO. SOVIETŲ KARIUOMENĖS GRASINIMĄ ZYGIUOTI LENKIJA LENKŲ KARIUOMENĖS SUTIKO SŪVIAIS. TOLIMESNI ĮVYKIAI DAR NEAIŠKŪS.

Įvykiai riedėjo nuo balandžio mėnesio, kada buvo reabilituotas Stalino kalintas lenkų komunistų partijos vadas W. Gomułka. Jis viešai ėmė kalbėti apie Sovietų kariuomenės pašalinimą iš Lenkijos ir apie ūkinio gyvenimo reformas, kurių reikalavo Poznanės sukilimas. Įsitampimas pasiekė viršūnę pereiną penktadienį.

PRIESAKY STOJA GOMULKA

Penktadienį partijos centro komiteto posėdyje buvo išrinktas į komitetą W. Gomułka ir kiti jos trys draugai. Ten pat atsistatydino politbiuras. Buvo numatytas naujas politbiuras, kurio priekyje būtų M. Gomułka ir iš kurio būtų pašalinėti marš. Rokossovskis ir kiti Maskvos agentai. Bet politbiuro rinkimai buvo atidėti, kai partijos sekretorius Ochabas pranešė, kad į Varšuvą atvykta staiga Maskvos bosai: Chrusčiovas, Mikojanas, Molotovas, Kaganovičius, Zukovas ir eilė kitų aukštųjų karininkų. Paaiškėjo taip pat, kad jau ketvirtadienį rusų divizijos iš Poznanės ir Lodzės buvo įsakytos žygiuoti į Varšuvą tvarkos padaryti.

CHRUSČIOVO ULTIMATUMAS

Penktadienį Varšuvoje buvo karštas pasikalbėjimas tarp atvykusių Maskvos bosų ir lenkų kom. partijos delegacijos, kurioje jau buvo ir W. Gomułka. Chrusčiovas kaltino lenkus, kad jie esą nedėkingi Sovietų kariuomenei, Lenkiją "išvadavusiai". Išvadino Gomušką išdaviku ir svaidėsi Chrusčioviui įprastais karštais

žodžiais: mes niekad nesutiksim pasitraukti iš Lenkijos, kur palaidota tiek mūsų didvyrių... mes niekad neeisime, kad Lenkija būtų parduota Amerikos imperialistam... tai, kas dedas Lenkijoje, yra ne demokratizacija, bet anarchija... mes pavartosime jėgą ir sukilimą paskandinsime kraujuje...

Chrusčiovas ultimatyviai reikalavo, kad būtų paliktas senasis politbiuras su marš. Rokossovskiu ir kitais Maskvai ištikimaisiais.

Lenkų partijos sekretorius Ochabas atsakė, kad jeigu nebus duotas įsakymas atitraukti sovietų divizijas atgal, tai lenkai iš pasitarimo išėmą ir nutraukia visus santykius, o darbininkai esą apie tai jau įspėti ir pasiruošę.

Tada Chrusčiovas išsakė kariuomenės traukimą Varšuvos link sustabdyti.

CHRUSČIOVAS NUSILEIDĖS

Šeštadienio naktį Varšuvoje buvo ramu. Kai kuriuose fabrikuose darbininkai per naktį nesiskirstė. Nors nieko viešai nebuvo skelbiama apie Maskvos bosų atvykimą, bet ėjo gandai, kad nuo Varšuvos per 50 mylių sustoję Sovietų kariuomenė, o prieš ją lenkų kariuomenė. Anksti šeštadienio rytą išvyko Chrusčiovas su palydovais. Lenkų komunistai atvyko jų išlydėti. Gomuška, priešes prie Chrusčiovo, kuris iš vakaro buvo jį išvadines išdaviku, pratiešė ranką ir tarė: "Drauge Chrusčiovai, aš buvau užmiršęs tamsta atsisveikinti".

Eisenhoweris atkirto Bulganinui

Sovietų min. pirm. Bulganinas spalio 19 persiuntė laišką prez. Eisenhoweriui, pritardamas kai kurių asmenų Amerikoje pareikštam siūlymui sustabdyti atominis bandymus. Spalio 21 prez. Eisenhoweris atsakė Bulganinui griežtu, lig šiol Eisenhoweriui neįprastu laišku. Jis pareiškė, kad Bulganinas, pritardamas kai ku-

rių asmenų siūlymui (turėjo galvoje Stevensoną), kišasi į Amerikos vidaus rinkimų propagandą; jeigu tai būtų padaręs diplomatas, tai jis būtų laikomas persona non grata. Antra, kaltindamas, kad Dulles ir kiti iškraipo sovietines pažiūras. Bulganinas žeidžia asmeniškai Eisenhowerį. Esą jei Eisenhoweris negrąžina laiško atgal, tai tik todėl, kad nori ir toliau tiesioginio bendradarbiavimo taikos labui.

Stevensonui prasčiau?

Gallupo instituto teigimu, už Eisenhowerį pasisako šiuo tarpu 52%, už Stevensoną 40%. Tai rodo, kad laikas veikia labiau Eisenhowerio naudai. Du programos dalykai labiausiai Stevensonso šalininkus atbaidė—propagandos pradžioje jo pažadai panaikinti karinę tarnybą; o propagandos pabaigoje pažadas sustabdyti atominis bandymus. Masės tie pažadai nevilioja, jei tai tik pažadai, tai jie yra demagogija, jei tai yra Stevensonso programa, tai ji baugina.

Tačiau spėjama, kad Kongrese respublikonai daugumos neturės. Atstovų rūmuose jie turėjo 203, demokratai 232; taigi daugumai laimėti respublikonai turėtų gauti 15 naujų vietų. Senate respublikonai turėjo 47, demokratai 49.

IZRAELIS KALTINAMŲJU SUOLE

Saugumo Taryboje penktadienį prasidėjo kalbos dėl Jordanijos skundo prieš Izraelį. Jordanija reikalavo imtis prieš Izraelį politinių ir ūkiniu priemonių. Jordanija paremė Angliją, Persija ir Sovietai, Prancūzija mėgino laikytis "per vidurį", kviesdama abidvi pusės rodyti gerą valią. Amerikos atstovas visai tylėjo. Antradienį pasisakys Izraelio atstovas.

Italijos krikščionių demokratų partijos suvažiavime spalio 18 laimėjo programą partijos gen. sekretoriaus Fanfani, 48 metų, kuris laikomas jaunosios griežtosios linijos atstovu socialinėse reformose, NATO šalininkas, kraštutinių kairiųjų ir dešiniųjų priešas.

Esą su Maskva susitarta tiek, kad Chrusčiovas sutiko su lenkų numatytu nauju politbiuru, o lenkų komunistai pasizadėję atvykti į Maskvą toliau tartis dėl santykių tarp Lenkijos ir Maskvos.

SOVIETŲ GRASINIMAS KARIUOMENE PALŪŽO

Pranešimai apie kariuomenės judėjimą, skelbė, kad Sovietų divizijos buvo pajudėję į Poznanės ir Lodzės. Bet jos buvo gražintos į savo kareivines. Aštrensis konfliktas, kuriame neapsiėjo be aukų, buvo prie Stetino. Kai lenkai atsakė perleisti sovietų kariuomenę per sieną į Lenkiją iš rytų Vokietijos, sovietų kariuomenė mėgino jėga prasiveržti per Oderio upę. Tada lenkų kariuomenė sutiko juos kulkosvydžių ugnimi. Sovietai pasitraukė atgal. Tai buvo penktadienį.

ROKOSSOVSKIS PRALAIMĖJO

Chrusčioviui išvykus Lenkijos kompartijos centro komitetas kaltino marš. Rokossovskį už kariuomenės siuntimą prieš Varšuvą. Jis aiškino, kad tai buvo įprasti manevrai ir kad kariuomenė vykus į talką... bulviakšiam.

Politbiuro rinkimuose Rokossovskis iš 75 balsų gavo tik 26, o kad būtų išrinktas, turėjo gauti 50. Nė vienas maskvinis į politbiurą nebuvo išrinktas. Gen. sekretorium išrinktas pats Gomuška.

LENKŲ ATSTOVAS Romuald Spasowski, iškvietas pas valst. sekr. padėjėją Robert Murphy, pirmą turį pas saugumo pareigūną pasirašyti.

Pasikesinimas prieš Kravčenką?

New Yorke šeštadienio vakarą buvo užpultas rašytojas Viktoras Kravčenko, buvęs Sovietų pareigūnas, 1944 pabėgęs ir parašęs pagarsėjusią knygą "Aš pasirinkau laisvę".

Namuose, kurių antrame aukšte gyveno Kravčenko kaip Peter Martin, kažkas paskambino. Kai Kravčenko atidarė duris, du vyrai įsiveržė ir ėmė jį mušti. Kravčenko puolė į miegamąjį ir pasigriebė revolverį. Vienas iš užpuolikų jį parmušė ant žemės, ir tada Kravčenko paleido šūvį užpuolikui į pilvą. Kitas užpuolikas pabėgo. Policija suėmė ir antrą užpuoliką. Abudu aiškinaisi norėję pakliūti į kitą butą pas

šeštadienį Gomuška kalbėjo į lenkus per pustrėčios valandas. Jis skelbė, kad "keliai į socializmą gali būti įvairūs, tokie kaip Sovietų Sąjungoje, kaip Jugoslavijoje, ir kitokie... Kiekvienas kraštas turi teisę būti savarankiškas, nepriklausomas". Pasmėrkęs ligtolinę Lenkijoje ūkinę politiką, jis pagerbė Poznanės sukilėlius, kurie skelbė, kad "reikia grįžti nuo to klaidingo kelio". Skelbė, kad seimo rinkimai įvyks gruodžio 16.

MASKVA STENGIASIS NUTYLĖTI

Maskva tepaskelbė komunikata, kad pasitarimas su lenkų komunistais buvo "draugiškas" ir kad lenkai atvyks derėtis į Maskvą. Visuomenės dėmesiu nukreipti spauda pasiskubino paskelbti Bulganino laišką Eisenhoweriui — net anksčiau nei jis buvo Eisenhoweriui įteiktas. Tik "Pravda" aštriai puolė lenkų spauda, kad ji kurstanti "kapitalizmo grąžinimą" Lenkijoje.

AMERIKA SKELBIA SAVO NEUTRALUMĄ

Prez. Eisenhoweris paskelbė, kad amerikiečių "širdis" su lenkais. Valst. sekr. Dulles šeštadienį paskelbė, kad Amerika pritaria lenkų pastangoms išsivaduoti.

Tačiau išsivadavimas esą lenkų reikalas, ir jis nemanas, kad Amerika siųstų savo kariuomenę, net jeigu Sovietai mėgintų gir. klu palaužti lenkų išsilaisvinimo pastangas.

LENKŲ KARIUOMENĖ pasipriešino Sovietų kariuomenei prie Stetino, kuri mėgino ten, iš rytų Vokietijos pereiti į Lenkiją.

Ką galvoja apie įvykius Lenkijoje

Vokietijos kanc. Adenaueris sveikino Lenkijos pastangas išsilaisvinti. Jis tikisi, kad tada kitaip sprestųsi ir Vokietijos sujungimo klausimas.

Paryžiuje diplomatai žiūri su atsargumu: esą dabartinis Lenkijos kelias dar nereikiškas Lenkijos demokratėjimo, kaip demokratija suprantama Vakaruose, nes Gomuška senos linijos komunistas.

Jugoslavijoje atsargiai pareiškė simpatijas, kad Lenkija vykdo socializmą savu keliu.

Tarp atstovų iš pavergtų kraštų su nusistebejimu priim-

tas Amerikos pasiskubinimas pasiskelbti, kad ji bus neutrali. Vieni tame pareiškime mato išpėjimą Maskvai, kad ji gali turėti laisvas rankas. Kiti mato išpėjimą lenkam, kad jie nedėtų vilėjų į Amerikos pagalbą.

Visi sutinka, kad jeigu Lenkija išsilaikys Maskvos nepalaužta, tai rytų Vokietijoj Sovietų likimas priklausys nuo lenkų malonės.

Lenkijos pramonės miestas Katowice buvo pavadintas Stalingradas. Dabar miestas susigrąžino senąjį vardą.

KALBOS PRIE APSKRITO STALO

Spalio 15—16 Strasburge, Prancūzijoje, įvyko Europos politikų vadinamos apskrito stalo diskusijos sovietinio kolonizmo klausimu. Pirmą dieną diskusijoms vadovavo buv. Prancūzijos teisingumo ministras, MRP lyderis, P. Teitgen, antrą dieną — Belgijos senatorius de la Vallée Poussin. Buvo svarstomi klausimai:

• kaip vertinti dabartinius įvykius Sov. Sąjungoje ir jos pavergtuose kraštuose, ir kuriuo keliu Vakarai turėtų panaudoti susidariusią padėtį;

• kaip išlaisvinta vidurio ir rytų Europa galėtų patikrinti Rusijai saugumą ir pasauliui patvarią taiką;

• kaip vertinti Tito poziciją Sovietų pavergtų valstybių atžvilgiu;

• kuriuo būdu pavergtoji Europa gali prisidėti prie jungtinės Europos kūrimo;

• kodėl Jungtinių Tautų sluoksniuose yra gyvos Alžiro ir apskritai Afrikos-Azijos tautų problemos, ir kodėl viešpatuoja abejingumas Sovietų pavergtųjų valstybių atžvilgiu.

Salia Europos politinių lyderių diskusijose dalyvavo Jungt. Pavergtų Tautų atstovai, tarp jų lietuviai dr. S. Bačkis ir E. Turauskas.

Vakarų Europos politikai pabrėžė, kad sovietinis kolonizmas turi būti iškeltas Jungtinės Tautos (Goedhart), kad egoistinė valstybių politika pražudys Europą (Lefevre), kad laisvasis pasaulis turi nuolat spausiti Sov. Sąjungą, gerbti ir vykdyti savo tarptautinius išpareigojimus (Pezet), kad Vakarai privalo energingesnės politikos (Becker), kad bolševizmui nugalėti Vakarams reikalingas dvasinis atgimimas (de Menton), kad laisvoji pavergtoji Europa yra nedaloma (de la Vallée Poussin), kad Europos Taryba palaiko ir remia pavergtųjų laisvės kovą (Wisstrand), kad pavergtųjų kova dėl laisvės yra sykiu kova dėl visos žmonijos laisvės (Teitgen). PJT atstovai, tarp kita ko, pateikė diskusijoms duomenų apie dabartinę padėtį Sovietų pavergtuose kraštuose.

Sios diskusijos buvo pirmas praktiškas bandymas sovietinio kolonizmo problemą pasvarstyti laisvųjų ir pavergtųjų draugėje. Turint galvoje ligšiolinį Vakarų Europos rezervuotumą, reikšmingas yra pirmininko de la Vallée Poussin

pareiškimas diskusijas baigiant, kad "šiandien mes tik svarstome, o rytoj turime veikti". Lig šiol Vakarams kaip tik ir stinga veiklumo. Vt.

Amerikos katalikų poezijos draugija spalio 21 suteikė pirmą šiais metais auksinį medalį už nuopelnus John Gillard Brunini, sąjungos steigėjui, direktoriui ir jos žurnalo "Spiriti" redaktoriui. Sąjunga veikia jau 25 metai. Jos uždavinys skatinti katalikų poezijos supratimą ir augimą. Narių turi 2000.

Kinijos kariuomenės daliniai vėl įžengė į Burmos teritoriją iš Tibeto pusės.

Sueso kanalo varliotojų bendrovės kompetencijos klausimais išsiskyrė Amerikos ir Anglijos bei Prancūzijos nuomonės. Vienybė laikoma suirusi.

Amerikos lėktuvai, pakilę iš Naujosios Zelandijos ir nusileisdami pietų ašigaliu srityje ant ledo, sudužo. Žuvo keturi, sužeisti kiti keturi. Penki lėktuvai nusileido laimingai.

Vokietijos senatas karinės tarnybos 12 mėnesių įstatymą priėmė; prieš pasisakė tik atstovai tų kraštų, kuriuos valdo socialdemokratai. Parla mente reikalinga dauguma yra.

Sovietai įteikė Anglijai protestą dėl pustrėčių metų Tautos sulaukymo Anglijoje. Anglai atsakė, kad tai ne administracijos, o teismo reikalas. "Izvestija" aiškina, kad kūdikių sulaukymas esą ženklas, jog atgavinamas "tarptautinis sąmokslas šaltajam karui palaikyti".

Maskvos Pravda skundžiasi, kad visoje Sovietų Sąjungoje trūksta žeminių drabužių.

Vengrijos komjaunimo organizacija paskelbė reikalavimą panaikinti universitetuose privalomas marksizmo ir leninizmo paskaitas.

Anglijoje valst. sekr. Dulles daromas visų nepasisekimų atpirkimo užiu.

Norvegijoje pereiną mėnesį pastebėtas radioaktyvumo pakilimas dešimtį kartų. Tai esą nuo paskutinių sovietinių atominų sprogdinimų.

KAIP VYRAS ISSIGYDĖ IS KVAILUMO

Amerikos kareivis P. E. Morand 1948 iš Austrijos pabėgo pas rusus. Rusai jį ikišo Austrijoje į kalėjimą, paskui išgabeno į Vengriją. Jau 1951 Morandas pasijuto, kad jam komunizmo užtenka, ir Budapešte kreipėsi į Amerikos atstovybę, kad jam suteiktų globą atstovybėje. Jam atstovybė davė pasą, bet atsakė nuo jo laikymo atstovybėje. Rusai, patyrę apie jo lankymąsi Amerikos atstovybėje, išgabeno jį į Potsdamą ir privertė prašyti, kad rytų Vokietija duotų jam azylio teisę. Jis paprašė, tą teisę gavo, bet iš tikrųjų buvo nugabentas į Bautzen stovyklą, kur laikomi dezertyrai ar kiti pabėgėliai iš vakarų. Morand vedė vokietaitę ir dirbo fabrikoje. Bet jam nepatiko komunistinis apmokymas. Gavęs atostogas, jis pabėgo į vakarinį Berlyną ir prisistatė amerikiečiam.

Teismas jam prikirpo penkerius metus kalėjimo už dezertyravimą ir išmetė iš kariuomenės.

Apatija prieš komunizmo pavojų

Buvęs Kinijos vysk. O'Gara viešai nusiskundė klaidingu liberalizmu ir apatija dėl komunizmo pavojų. Ta apatija esanti išsiskverbusi net į Amerikos katalikų mokyklas.

Jordanijoje sekmadienį buvo renkamas parlamentas. Daviniai stiprėja antikarietiniai elementai.

Italiją šiomet aplankė 6 mil. turistų. Kiekvienas palieka vidutiniškai po 12.50 dol. dieniai.

ZVILGSNIS | ISLAMO PASAULI (2)

Kur turkai žengė, tenai žolė nebežėlė

Kartais apimtančia ar be išsenkančia arabų veržlumo dvasią atgaivindavo naujos islamo pasaulin išiliejusios primityvios tautos. Taip, prieš 800 metų iš Rytų atėjo turkai (osmanai). Tai buvo narsių, išdidžių ir, be to, žiaurių vyrų tauta. Jų karo žygių naikinamąją jėgą gerai išreiškia posakis:

kur turkas žengė, ten žolė nebežėlė.

Apsistoję Mažosios Azijos, jie susimaišė su vietiniais gyventojais arabais, persais, graikais ir tapo mahometonais. Į pabaigą 11 šimtmečio jie užvaldė Siriją ir Palestiną. Jų šurkštumą ir netoleranciją turkai patyrė krikščionių maldininkai atvykstant lankyti Šventosios Žemės. Tada kilo mintis išlaisvinti Šventąją Žemę iš kitatiky valdžios ir įsteigti ten krikščionišką kalarystę. Pradėjo ilgą Kryžiaus karą. Krikščioniškoji Europa siuntė vienas po kitos armijas, vadovaujamas kunigaikščių ir karalių, tačiau, be kai kurių laikinų laimėjimų, vakarams nepavyko išlaisvinti Palestinos. Ji liko islamo rankose. Atkaklūs turkai, tiesa, buvo gerokai įvarginti ofenzyvių Europos žygių, jų viešpatavimas Viduržemio jūroje buvo prislopintas, bet jie nebuvo visai nugalėti.

Kovos su islamu Ispanijos žemėje tęsėsi septynetą šimtmečių. Šiam sektoriuje vėlesniais amžiais jie nebežengė pirmyn. Pagaliau 1492 metais karalių Ferdinando II ir Izabe-

Adlai Stevenson apie imigraciją

Adlai Stevensonas savo kalbose griežtai pasmerkė kai kuriuos neteisėtumus esamus McCarran-Walter imigracijos akte, išsparengdamas juos pataisyti.

Prez. D. Eisenhoweris 1952 m. zadėjo tą reikalą patvarkyti, bet ar yra ką nors padaręs? McCarran-Walter aktas 1948 m. buvo labai nevykusiai respublikonų partijos patvarkytas. Demokratai vėliau dalinai pataisė.

Stevensonas pasisakė už teikimą pagalbos tremtiniams pagal 1953 m. aktą ir išleidimą Amerikon 200.000 imigrantų.

Valstybės departamentas, vadovaujamas Scott McLeod, sabotavo Refugee Relief akta, išleisdamį tik trečdalią numatytų žmonių. Šis įstatymas baigiasi šiais metais. Kongreso numatyti 133.000 asmenų pasilikis už durų, nepatekę Amerikon.

Demokratų partija, vadovaujama senatoriaus Lehman, kovojo, bet veltui, nes respublikonai tam pasipriešino. Štai kokia Eisenhowerio administracija! O vis tik reikalas labai svarbus, daugelis norėtų išgelbėti savo gimines, likusias vargti svetur. Bet tai neįmanoma pagal esamą įstatymą.

Eisenhoweris, likęs valdžioje, nieko nedarys, tik dinamiškasis lyderis Adlai Stevensonas tai padarys. Užtat balsuokite už jį. Jis perkels jūsų gimines į Ameriką. (Skelb.)

lės karinėmis pastangomis buvo atimta iš mauru Granada ir jie išstūmti į Afriką. Tuo būdu šioj Europos dalyje buvo visai pašalinta islamo gresmė.

Kitai dalvkai vystėsi Balkanu erdvėje. Po Kryžiaus karu neilgai rudio turku ginklai. Naujais puolimais jie pradėjo lauzti Bizantijos imperiją. 15 šimtmečio pradžioj turkai jau siautėjo Balkanų nusiasalio gilumoj. Krikščioniškos Europos rvtus puolė taip pat islamo sekėjai mongolai - totoriai. Lenkijoj, Lietuvoj, Ordeno žemėse ir kitur buvo skelbiamas kryžiaus žygis prieš totorius.

Žygiui vadovauti buvo paves-ta Vytautui,

kuris, atvedęs gausia kariuomene, kirtosi su totoriais prie Vorsklos. Totorių jėga buvo stipresnė ir Vytautui teko skaudžiai pralaimėti.

1444 metais prie Varnos atklydame mūšyje su turkais žuvo Vladislovas Jogailaitis.

Labai grąsus pavojus iškilo Europai iš turkų pusės, kai šie 1453 m. užėmė Konstantinopolį, Bizantijos imperijos, kuri ilgus amžius buvo tarsi pylimas ginantis krikščionybę ir civilizaciją nuo islamo bangos, kritimą Vakarai pajuto nepaprastai skaudžiai. Ne tik kad slaviskose Balkanų tautose Serbijoj, Bulgarijoj krikščionybė pateko į žiauriau priepauidą, bet ir katalikiškoji Vengrija ir pati centrinė Europa tapo atverta betarpiškam islamo puolimui. Islamo religijos nešėjai tarėsi dabar atėjus jiems

nušluoti krikščionybę nuo žemės paviršiaus ir įsteigti vienintelę pasaulio imperiją su pusmėnulio ženklų.

Turkų klausimas tad pasidarė popiežiaus vienas skaudžių rūpesčių. Pop. Nikolai-

jus V, supratęs padėties kritiškumą, išleido bulę, kviesdamas visą krikščioniškąjį pasaulį į kryžiaus karą žygi prieš turkus. Ypač jautriai į širdį ėmė ši reikalą sekantis pop. Kalikstas III, ispanas. Jam turkų pavojus buvo dar realnis ir labiau suprantamas, nes jis gerai pažinojo savo tėvynę šimtmečius trukusia kovą prieš islamą. Vos išrinktas popiežiumi, jis pakartojo savo pirmojo kvietimą Europos tautoms burti kariuomenę, lai-vyną, rinkti pinigų žygiui prieš turkus ir nustatė ofensyvos datą — kovo 1 d. 1456 m. Buvo išsiųsti ir Europos karalių kiems specialūs pasiuntiniai priminti ir asmeniškai paraginti valdovus. Buvo išsiųsti taip pat žymūs pamokslininkai sukelti entuziazmą masėse, išaiškinant kryžiaus žygio tikslą. Dėja, popiežiaus viltys nepasiteisino. "Karaliai, kunigaikščiai ir Europos tautos — sako istorikas Pastor — parodė šaltumą ir indiferentiškumą šiam reikalui". Jų tikėjimas buvo per daug drungnas ir jie nepajėgė išsinerinti iš egoizmo ir savytarpio neapykantos.

Vidudienio varpų skambėjimas turėjo kviesti tikinčiuosius į maldos žygi prieš turkus.

Katalikiškų bažnyčių varpai tebeskamba vidudieniais ir dabar. Jų skambėjimą esame girdėję ir gal būt girdime, bet ar kada pasiteiravome apie to skambinimo kilmės priežastį? O buvo taip.

Krikščionybės gynėjas popiežius Kalikstas III, patyręs kurtumą žemiškųjų valdovų šauktųjų karan, prašė pagalbos Galybių Viešpaties, Pilnas pasitikėjimo antgamtinę pagelba maldaujantis popiežiaus balsas pakilo į dangų. Didis

susirūpinimas ir gilus pasitikėjimas bylojo jo 1456. VI. 29 išleisto bulę, skelbiančioj

maldos žygi prieš grasanti turkų invazijos pavojų.

Vienas iš to maldos žygio punktų buvo — įvedimas vidudienio varpų skambinimo, kuris turėjo pašaukti visus tikinčiuosius kasdien sukalbėti 3 Tėve Mūsų ir 3 Sveika Marija. Kitos šios dvasinės kovos priemonės buvo patiekios tokios: daryti atgaila, sugrįžti prie krikščioniškojo gyvenimo papročių, šv. mišiose pridėti specialią maldą prašant, kad Dievas suteiktų krikščionims pagelba ir nužemintų jų priešus, pirmiaisiais mėnesio sekmadieniais daryti iškilmingas procesijas su atatinama recituota maldą ir pamokslu apie pavojų iš Bažnyčios priešų pusės.

Pirmą kartą tuo tikslu vidudienio varpai suskambėjo Romoje 1456. VI. 29 d. po iškilmingų pamaldų laikytų paties popiežiaus. To maldos žy-

MELIO A. TONINI paskirtas pirmininku Italų-amerikiečių respublikonų rinkiminiam komitetui Tosvos valstybėje.

gio pasėkos pasirodė nuostabios. Jau sekančią mėnesį vengrų kariuomenės vadas Hunyadi, rėmiamas pagalbon atėjusių vokiečių ir lenkų (reik manyti, kad jų tarpe buvo ir lietuvių), sumušė daug gausenių turkus prie Belgrado, laimėdamas šaunią pergalę.

Bet ar tuo jau buvo baigta susidurimai su islamu? Anaiptol ne. Europos tautos dar ne kartą buvo pašauktos rikiuotis, kad atremtų jo puolimus. Istorijoj iškyla neeilinis Lapano jūros mūšis, kur jungtinės ispanų, venecijiečių ir kitos laivyno pajėgos, lydimos pop. Pijaus V ir krikščioniškojo pasaulio maldų ir remiamos Dievo Motinos nuostabios pagelbos 1571 spalio 7 d. išblaškė ir nugalėjo turkų laivyną. Galia tik, kad ir šis didelis laimėjimas dėl sąjungininkų tarpe kilusios nesantaikos nebuvo reikiamai išnaudotas.

Roma turėjo patekti į turkų rankas

Nepasotinamo apetito kurstomi turkai nesiliovė ruošti karines ekspedicijas. Šiuo karu jų grobiu tapo Kandija, o žemyne turkų sultonas pradėjo didžio masto karines operacijas. 1683 metais pakilo 160.000 turkų kariuomenė vadovaujama sultono Mola Mahometo IV ir didžiojo vizirio Kara Mustafa iš Adrianopolio ir žygiavo Belgrado link. Liepos 12 jie buvo jau prie Vienos. Dar dvi dienos ir miestas buvo visiškai apsuptas. Vieną užėmė turkai tikėjosi triumfaliskai nužygiuoti į Romą. Paškelbdamas savo žygi sultonas Molat Mahometas IV rašė imperatoriui Leopoldui ir Lenkijos karaliui ir D. L. K. Jonui Sobieskiui:

"Mes Mola Mahometas iš Dievo malonės (seka ilga eilė sultono titulu) duodame tau Romos imperatoriui ir tau, Lenkijos karaliau, mūsų švenčiausią žodį, būtent: Mes rušiamės ateiti į tavo vargingą kraštelį ir jį paklosime be jokio pasigailėjimo po mūsų arklių kojomis ir jį ištiksime ugnimi ir geležimi. Pirmiausia tau įsakome laukti mūsų savo Vienos rezidencijoje, kad mes atėję galėtume be niekur nie-

TRECIOJI PARTIJA, susidariusi prieš rinkimus, jau subiro. Kandidatū į prezidentus buvo numatytas T. C. Andrews, į viceprezidentus — Th. H. Werdel.

ANGLIAKASIAI VANDENY PO ŽEME

Indijoje, vakarinėje Bengaliijoje, pratrūkę debesys užliejo anglies kasyklas. Tai įvyko rugsėjo 26. Nuskendo 39 darbininkai. O 11 darbininkų pasirodė gyvi dar po 19 dienų. Vienas iš išsigelbėjusių pasakoją, kaip jie požemiuose mėgino bėgti nuo vandens srovės. Jau buvo palaidoję bet kurią viltį, kai staiga pamatė iš vandens iškilusią per šešias pėdas salelę ir ant jos susirangė. Vanduo siekė jų kojas, bet toliau nebekilo. Ant jos praleido jie kelias dienas, iki vanduo pradėjo slūgti. Tada jie visiškoje tamsoje pradėjo slinkti požemiais, iki išgirdo vandens siurblių garsus. Jie davė ženklus apie savo buvimą ir buvo išgelbėti po 19 dienų.

MOZĖ BUVĖS EGIPTO GENEROLAS?

Pietų Kalifornijos universitetas išleido knygėle, kurioje apžvelgiamas mokslininkų tyrinėjimas apie Senojo Testamento Mozės gyvenimo tarpą, 30 metų, kuris lig šiol buvo nežinomas — nuo to laiko, kai jį rado Egipto karaliaus dukterė, iki 30 metų amžiaus, kad jis užmuštė egiptietį. Dabar išaiškinta, kad tuo metu Mozė buvo Egipto karo vadas, kuris buvo nukariavęs Etiopiją.

● Egipto diplomatai pareiškė, kad prez. Nasseris sutinka su Anglija bei Prancūzija derėtis toliau. Derybos numatomos Zenevoje gal kitą savaitę. Valst. sekr. Dulles pareiškė optimizmo, kad Egiptas kalbėsis praktiniais klausimais.

● Vokietijos vyriausybės keturi ministrai atleisti ir iš 20 liko tik 16. Tačiau vicekancleris Bluecheris savo atsistatydinimą atsiėmė.

● Senato komisija vyks į Havajų salas tirti ten pagvėjusio komunistų veikimo.

● Paragvajaus vidaus ministeris apkaltino Sovietų atstovybę, kad ji suorganizavusi Paragvajaus piliečių pagrobimą ir juos išgabusius suklastotais dokumentais.

KAS INFORMAVO VATIKANĄ LIETUVOS REIKALU

Drąge spalio 8 dr. J. Daugailis rašo: "Viename kitame lietuvių laikraštyje buvo iškeltas susirūpinimas, kodėl popiežiaus rašte ryšium su 500 metų sukaktimi nuo to įvykio, kada ties Bielgradu buvo su laikytas siaubingas turkų antplūdis į Europą, minint dabar bolševikų pavergtas tautas, nebuvo suminėta Lietuva".

Ryšium su tuo spaudos susirūpinimu daugelis kreipėsi į "patikimus lietuvius, iš arti stebinčius Vatikano darbu eiga" Romoje ir gavęs iš tenai paaiškinimą:

"Vatikanas norėjo Lietuvą paminėti, kaip ir kitas valstybes, kadangi tačiau visų tautų, kurios šiandien kenčia, nebuvo galimybės suminėti, buvo pasirinktas kriterijus suminėti tas, kurios dalyvavo mūšyje prie Belgrado, vadovaujant šv. Kapistranui. Buvo mūsų atsiklausta, ar Lietuva dalyvavo ar ne. Pasiteiravus pas istorijos autoritetus, turėjome, nors ir nenoromis atsakyti — ne. Su istoriniais tiesa turime skaitytis. Štai priežastis, kodėl Lietuvos vardas nesuminėtas".

Gera, kad dienraštis ėmėsi patikrinti, tik gaila, kad nepasakė kas buvo tie "patikimi lietuviai", į kuriuos kreipėsi Vatikanas ir kurie taip informavo. Pagal priklausomybę tai turėjo būti Lietuvos atstovybė prie šv. Sosto; ji tam ir yra, kad, be kitų dalykų, ir Vatikana informuotų. Tenka suabejoti betgi, ar informatorius teisingai pasielgė, atsakdamas tiesiai ne ir ano meto Lietuvos supratimą indentifikuodamas su mūsų laikų Lietuvos supratimu.

Suminėtos rytų Vokietijos (tokios valstybės tada nebuvo, ir dabar tokios valstybės Vatikanas nepripažįsta) atsiradi-

SPAUDA

mą popiežiaus laiške "patikimi lietuviai" taip aiškina:

"Jei laikomasi principo suminėti tik dalyvavusius mūšyje prie Belgrado, kodėl tad suminėta Lenkija ir Vokietija? Atsakau: todėl, kad Lenkijos ir Vokietijos interpelio-tieji žmonės, teisingai ar neteisingai, teigė, jog šie kraštai tame mūšyje dalyvavo. Kitų eventualiai neteisings informacijos negali būti imama pagrindu, kad prikišti Vatikanui tendencingumą".

Sitoks paaiškinimas atrodo drąsus, gal net per drąsus. Žinome, kaip Vatikanas atsargus yra su savo pareiškimais; kaip jis turi pakankamai specialistų kiekvienam klausimui patikrinti. Nebuvo ligšiol tekę pastebėti tokio aiškinimo, kad Vatikanas duotųsi taip lengvai suklaidinti, kaip anie "patikimi lietuviai" aiškina.

LAŠINIAI IS LIETUVOS AR JUOKAS PRO ASARAS

Vilnis spalio 5 skelbia laišką iš Lietuvos, kuriame rašoma broliui į Chicago: "Sakyk, broli, kaip begyveni? Mūsų spaudoje skaičiau, kad pas jus nemaža žmonių labai blogai gyvena, kitiems ir maisto trūksta. Jei iš tikrųjų blogai, atrašyk man, o aš prišiusčiau Keletą kilogramų rikių laišinui, džiovintos duonos, suchorkių ir tt. Gaila, kad jūs, broli, vargstate svetimame krašte.

O tas "brolių" Straukas atsako: "Kas liečia lašinius, tai siųsk ir šiandien. Gavę mes iškelsime šaunų banketą Chicagoje, o jame įplaukusia sumą pinigų paskirsime išlaikymui mūsų darbininkiškos spaudos". Pažadas atsiųsti rūkytų lai-

nių badaujančiai Amerikai gelbėti rodo, kaip ir pro asaras Lietuvoje žmogus moka pajaukauti.

Darbininko administracijoje galima gauti šios knygos

RELIGIJA IR FILOSOFIJA

Naujasis Testamentas	\$2.00
Saulės giesmė, A. Maceina, 454 p.	\$5.00
Didysis inkvizitorius, A. Maceina, 222 p.	2.00
Marija kalba pasauliui, G. de Fonseca, 264 p.	2.00
Pranašystės apie pasaulio galą, Prel. P. Juraš, 111 p.	1.00
Džiaukis gyvenimu, O. Swet Marden, 72 p.	0.70
Sventas Antanas Paduvietis, Nello Vian, 145 p.	1.00
Prie vilties kryžiaus, Dr. J. Prunskis, 139 p.	1.50
Laisvė ir būtis, Dr. J. Girnius, 151 p.	2.00
Milžinas, didvyris, šventasis, Dr. Pr. Gaidamavičius, 246 p.	2.00
Šventasis Kazimieras, Z. Ivinskis, 220 p.	3.00
Dievas ir žmogus, Prel. Bartkus ir J. Aleksa	5.00
Iršta	6.00

Aušros žvaigždė, Tyruolis, Marijos poezijos antologija.	2.00
Amžinoji auka, kun. V. Pikturna	2.00

MALDAKNYGES

Atlaidų Šaltinis, T. Kazimieras, kapucinas	4.00
Būk mums malonus, Kan. F. Bartkus, 413 p.	2.00
Vardan Dievo (mažųjų maldos), Kun. St. Yla, 133 p.	1.25 ir 1.50 (geresniais viršeliais)
Viešpaties Angelas, kan. A. Sabaliauskas	2.00
Apsaugok Aukščiausias, Kun. Dr. P. Aleksa	1.00

LIETUVOS ISTORIJA IR GEOGRAFIJA

Lietuvos vaizdų albumas, V. Augustinas	5.00
Lietuvos archyvas (bolševizmo metai), 436 p.	1.50
Telšių kankiniai, 100 p.	0.25
Tolimieji kvadratai, J. Grišmantas, 200 p.	2.00
Vyskupo Valančiaus biografijos bruožai, Vac. Biržiška, 100 p.	1.00
Legendariškieji O. F. M. kankiniai, 45 p.	0.50
Ceslovas Sasnauskas, J. Zilevičius, 127 p.	2.00
Nepriklausomos Lietuvos pinigai, J. Karys	5.00

BELETRISTIKA

Didvyrių žemė, Karolė Pažeraitė	1.00
Gabija, metraštis	6.00
Medinis arklys, E. Williams, 192 p.	2.00
Susitikimas, J. Gailius, 155 p.	1.50
Don Kamiliaus pasaulis, 324 p.	3.00
Eldorado, apysakaitės ir vaizdeliai, 150 p.	1.80
Valentina, A. Vaičiulaitis, 142 p.	2.00
Siela už sielą, D. Pilla, 304 p.	2.00
Žirgeliai padebesiais, P. Tarulis, 99 p.	1.50
Atgimantas, V. Pietaris, 267 p.	2.00

ANGLISKOS:

4 Martyred Bishops, T. Narbutas	0.10
Soviets Kill God in Lithuania, T. Narbutas	0.10

POEZIJA

Semeniškių Idilės, Jonas Mekas	1.00
Sventieji akmenys, F. Kirša, 112 p.	1.50
Be tėvynės brangios, J. Aistis, 60 p.	0.50
Kelionė, A. Tyruolis, 126 p.	1.25
Vai lekite dainos (200 dainų tekstai), 220 p.	1.00
Etapai (iršta), J. Kėkštas, 141 p.	3.00
Laukų liepsnos, A. Tyruolis, 44 p.	1.00
Atviras Marios, L. Andriekus, 136 p.	2.00

DRAMA

Gims tautos genijus, L. J. Voicėkauskas, 80 p.	1.50
Žiurkių kamera, J. Grinius, 120 p.	1.50

MUZIKA

Missa in honorem Imm. Cordis	1.50
Lietuviška muzika, C. Sasnauskas, 133 p.	3.50

VAIKŲ LITERATŪRA

Motulė pavilijo, L. Peleda	0.60
Lapės pasaka, V. Pietaris	1.10
Pasakos, Haufas, 93 p.	1.25
Velykų pasakos, N. Butkienė, 32 p.	1.00
Baltasis vilkas, K. Binkis, 36 p.	1.00

ĮVAIRIOS

Amerikos lietuvių vardynas, 279 p. 5.00 ir 7.00 (irštas)

DARBININKAS

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKA, LDS
ORGANĄ DARBININKĄ ir LIETUVIŲ ŽINIĄS.

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass. September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$6.00	Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50	Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50	Pusei metų	\$3.50
Foreign	\$6.50	Užsienyje	\$6.50

Laiškai tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIŠ. Straipsniai ir korespondencijos redakcija taisy savo nuožūrą. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Rusų imperializmas skaldo komunistus

Lenkijoje nelaukti įvykiai patraukė visų dėmesį. Kaip jie toliau rutuliosis, galima visai spėti ir nepataikyti. Vienas dalykas tačiau yra aiškus: komunizmas atėjo iki ribos, už kurios prasideda jo skaldymas ir tautinius vienetus. Ligi šiol tautinį savarankumą Europoje išlaikė tikta komunistinė Jugoslavija. Lenkija paško eiti tuo pačiu keliu. Kiti bolševikų užimti kraštai yra taip pat subruzdę. O tai sudaro Sovietų Rusijai grėsmę: ji gali nebeišlaikyti savo rankose didesnių pavergtų kraštų.

Bolševizmas dažniausiai laikomas piktu tik dėlto, kad remiasi kruvina priespauda, nežmoniškam socialinėm reformom (kolektyvizacija), pasauliui išimtinai persekiojimu, geležine siena ir dideliu agresyvumu. Tačiau bolševizmas yra piktas dar vienu atžvilgiu — rusiškųjų imperializmą, atremtu į komunistinį internacionalą. Komunistai rusai bolševikai pavertė savo monopolium ir įrankiu kitiems pavergti. Tai ypač išryškėjo praėjusiame kare ir po karo. Užėmė kitus kraštus, bolševikai parodė, kad komunistinė santvarka jie yra priemonė pavergtuosius prislėgti, išnaudoti ir rusinti. Komunistai nerūsai, kurie tikėjosi būti savo kraštu šeiminkai, pasiūto ir toliau tebesa Maskvos bernai, kaip ir bernavo, būdami, šnipai, išdavikai ir diversantai dar savam laisvam krašte. Kuriam atsidarė akys ir neršreitai paško šiaurės prieš Maskvą, tie buvo Stalino surankinti likviduoti ar kalėjimui suklikti. Chruščiovas nalaide nedavė, kurie liko gyvi, nes norėjo sulaukti didėjanči nonasitenkinimą. Davė ir šiek tiek laisvės, bet ne tiek

kad padėtis pasikeistų. Priešingai, Chruščiovas stiprina komunistinę santvarką, kuri iš savo esmės yra žmogaus ir jo tautos žalojimo. Ar nerūsai komunistai nematė to anksčiau?

Komunizmo šalininkų aklu- ma sudaro jų fanatizmas. Jiem reikia gero smūgio, kad praregėtų. Tokį smūgį duoda tikta pati realybė — gyvenimas po bolševikų padu. Tada paaiški, kad ir laisvė pavergtiems vartoti savo kalbą ir rūpintis savo tautine kultūra yra tikta fikcija. Užimtuose kraštuose pakeičiami himnai, vėliavos, valstybės ir tautos ženklai, apjuodinama tautos praeitis, griunamos tautinės tradicijos. Iš viso to nauda semia rusai, kurie bruka savo kalbą, sodina savo žmones svetimam krašte, liaupsina savo praeities nuopelnus net iš caro laikų. Visur, kur bolševizmas įsigali, greta eina rusifikacija.

Rusiškasis imperializmas, prisidengęs komunizmu, tveria nuo pat bolševikų revoliucijos pradžios. Kai 1919 metais į Vilnių atėjo Vincas Kapsukas su raudonąja armija, tuojau atsirado ir raudonoji vėliava ir rusų kalba. Kun, J. Tumui įsiai pasakė: dryžos vėliavos nepakenčiū, lietuvių kalba nėra valstybinė. Siandien tas pats sakoma ir daroma ne vien Lietuvoje. Dėlto ir kyla nacionalinis judėjimas prieš rusiškąj imperializmą. To sąjūdžio priekyje stvoja net patys komunistai nerūsai, kaip tai matome Lenkijoje.

Tai visai natūralu ir žmoniška. Žmoguje negalima visai ištrinti jo tautos pėdsakų, nors jisai būtų ir komunistas. Tautinė ambicija pažeista sukyla ir skaldo bendrą komunistų frontą. Laikas dar daugiau tokių plyšių padarys.

Moteriška skrybėlaitė ir koegzistencija

Prieš dvi savaites sovietinis laivas "Molotov" atsisūmė nuo Temzės kranto ir iš Londono išplaukė į Leningradą. Tuo laivu namo išplaukė Nina Ponomareva, sportininkė ir mokytoja, gydytojo Romaškovo žmona, jauna dar moteris, vos 27 metų. Prieš atvykstant jai į Angliją, rugpiūčio pabaigoje, Ninočka buv pagarsėjusi kaip geriausia pasaulyje disko sviedėja. Išvyko namo visam pasauly dar labiau pagarsėjusi, tačiau ne savo sportu, o penkiom moteriškom skrybėlaitėm ir byla Londono teisme. Atsitiko tai, ko niekas nesitikėjo.

moteriška skrybėlaitė susidūrė su koegzistencija.

NINA APSIPIRKTI EINA
Londonė rugpiūčio 31, penktadienį, dideliam sporto stadione (White City-Stadion) turėjo susitikti Anglijos ir Sov. Rusijos lengvosios atletikos atstovai draugiškom varžybom — koegzistencijai sporte. Buvo norima išbandyti savo jėgas, kurios paskui pasirodys olimpinuose žaidimuose Melbourne, Australijoje. Susirinko 70,000 žiūrovų. Nina nepasirodė. Ji dingo, tartum žemė būtų ją prarijusi. Londono gyventojai tikta kitą dieną sužinojo, kas buvo atsitikę.

Iš ryto Nina išėjo į miestą apsipirkti. Ji atsidūrė Oxfordo gatvėje, kurios negalėtum palyginti su jokia Maskvos gatve didelių krautuvų žibesiū ir trauklumu, Nina patraukė moteriškos skrybėlaitės. Ji gi moteris, kad ir susovietinta, kurios širdžiai miela ir gražu tai,

kas gražu visom moterim. Bet Nina neturėjo tiek pinigų, kad galėtų nusipirkti glėbį skrybėlaitių, o jei ir turėjo — ką reikiša dideli krautuvei penkios skrybėlaitės, vertos tik 5 dolerių? Nina jas pasiėmė kaip "kapitalistinio pasaulio dovana". Tačiau "C & A Brenninkmeyer" krautuvės sekliai tam ir yra, kad sektų, kas "save apdovanoja". Nina buvo sulaukta. Pašaukus policiją, paaiškėjo, kas ji tokia.

Sovietų konsulato tarnautojas prisistatęs prašė, kad visa ta bėda būtų tylom užlyginta. Krautuvės direkcija nesutiko: angliū įstatymai neleidžia to daryti. — Vagystė įvykus, turi sekti ir teismas. Kito kelio nėra. Nina buvo paleista už 5 svarų užstatą. Kitą dieną ji turėjo stoti teisman, Bet Nina ir čia nepasirodė, kaip ir sporto aikštėje. Policija visur jos klausinėjo, bet niekur neaptiko. Sovietų atstovybėje policija neturėjo teisės ieškoti, bet gauti stovinėti prie namų ir laukti išeinant vagišės į gatvę.

SKRYBĖLAITĖ UŽ 14.000 DOLERIŲ

Ninai besėdint Sovietų atstovybėje, jos pasisavintų skrybėlaitių kaina nuo 5 dolerių pakilo iki 70.000. Tiek turėjo nuostoliū rengėjai koegzistencinių sporto varžybų. Jie, be to, norėjo kaip nors taisyti padėtį. Nelaimingą Niną šovietų pareigūnai, vienas vokiečių užs. reikalų ministerijos ir vienas aukštojo komisaro pareigūnų reikalav ištaigos pa-

byla buvo jau teismo rankose. Nina turėjo stoti prieš teismą. Tada pas valstybės ministerį lordą Reading atsilankė Sovietų Sąjungos charge d'affaires, piktas ir grąšinas: byla turinti būti nutraukta, nes kitaip nutruks abiejų šaliū koegzistencija ir politiniame lauke. Nina esanti nekaltą. Tai nesuipratimas. Bet lordas Reading atsakė, kad tokias "nesuipratimus" Anglijū aiškina teismas, ne diplomatai. Anglijos vyriausybė neturinti teisės kištis į teismo reikalus. Sovietų atstovas išėjo dar labiau užsūstines, Maskvos žiniū agentūra "Tass" paskelbė Molotovo suredaguotą komunikatą. Jame buvo apkaltinti

britai, kad jie ieško intrigu, kabinasi prie "nekalto" sportininkės, griauna bičiulystę, kuri buvusi sustiprinta Malenkovo, Bulganino, Šepilovo ir paties Chruščiovo vizitū Londonė. Bet ir tai nieko nepadėjo: Nina sėdėjo Sovietų atstovybėje, o gatvėje budėjo policija.

POLICIJA IR TEISMAS

Kai Ninočka išsirinko 5 skrybėlaitės ir norėjo jas slap- tai iš krautuvės išsinešti, ji galvojo, kad yra nebe Rusijoje — niekeno nesekama. Bet vagišiai ir laisvam pasauly sekami ir atiduodami policijai. Ninai dar nebūtū buvusi bėda pakliūti tik į policijos rankas,

TEGU VAŽIUOJA TIE, KURIE AGITUOJA KITUS

Elta praneša, kad Sovietai vėl įteikė vak. Vokietijai raštą grąžinti Sovietų piliečius. Saraše esą 3,013 pavardžių. Vokiečių pabėgėlių ministerija praneša, kad sovietinių piliečių Vokietijoje esą apie 20,000.

Rugsėjo 12 Vokietija perdavė Sovietam dalį Sovietų piliečių, kurie buvo laikomi kalėjimuose, nutęsti daugumas už sunkius nusikaltimus.

Tačiau ir juos perduodant pagrindinė buvo sąlyga, ar jie patys savo laisva valia sutinka ar ne. Apklausinėjant du sovietų pareigūnai, vienas vokiečių užs. reikalų ministerijos ir vienas aukštojo komisaro pareigūnų reikalav ištaigos pa-

reigūnas. Dešimt rusų kalinių, pareiškę norą vykti į Sovietus, turėjo tą savo norą dar patvirtinti raštu.

Tame pat pasienio punkte buvo perduoti ir Lenkijai 6 lenkai, nubausti ilgametėm bausmėm.

Siuo metu Vokietijos kalėjimuose dar esą apie 900 kalinių iš įvairiū sovietinio bloko valstybiū. Dalis jų, tarp jų apie 70 rusų, yra įteikę pareiškimus, kad jie nori būti grąžinami.

Pastebėta, kad siuo metu j vak. Vokietijū yra siūnciamos iš rytinės Vokietijos moterys, kurios turi prikalbinti pabėgėlius grąžti į Sovietų valdomus kraštus.

jei ta policija būtų buvusi bolševikinė. "Rusijoje, — pareiškė vienas Sovietų atstovybės tarnautojas, — pirma policija nustato, ar žmogus kalta, ir tik tada ji perduoda teismui". Vakarų pasaulyje yra kitaip. Čia ne policija, o teismas sprendžia, ar žmogus nusikalto ar ne. Jei Nina nekaltą — ji neturi bijoti teismo. Jei ji kalta — policija jos išgelbėti negali. Londonas ne Maskva.

Maskvon Nina Ponomareva galėjo išvykti tik tada, kai stojiū teismū ir buvo nubausta 8.80 dol. Juokingai mažą baidą už tokį didelį triukšmą. Bet ji didelė Sovietų Sąjungai — didelė gėda dėl Ninos, kurios sovietinis režimas neperauklėjo ir stabarą, kad ji nebūtū norėjusi pasipuotėti kaip ir kiekviena kita moteris. Bolševizmas iš jos padarė vagišę. S.

Jos yra aprūpintos iš rytinių valstybiū kilusių pabėgėlių adresais. Svarbiausias jų argumentas, kad grąžusiem nieko blogo neatstiktis.

Kodėl taip siekia repatriacijos, labai aišku —

nori, kad liktū kuo mažiau žmoniū, kurie aktyviai kalba apie sovietų darbus ir tom kalbom paveikia gyvenamojo krašto gyventojū opiniją.

Tuo išsuduota pati "Tiesa", skirdama tokius žodžius lietuviams, esantiem laisvuose kraštuose: "buožiū ir dvasininkū atplaišos, sutepę savo rankas liaudies krauju, pabėgę kartu su okupantais,

stengiasi šmeižti Tarybų Lietuvą ir tuo būdu stabdyti emigrantū grąžimą į savo tėvynę". Tuo tarpu "Tiesa" džiaugiasi Amerikos lietuviškais rašančiais Maskvos talkininkais "Laisve" ir "Vilnim".

Jų organizuojamas paskaitas apie Sov. Sąjungą lanką šimtai žmoniū. Esą pažangios Amerikos lietuviū organizacijos ieško keliū savo jėgoms sujungti. Tik "okupantams pasidavę nacionalistai" trukdą tą pažangą. Jiem ateina į talką ir kiti "reakcionieriai", kurie jėga sulauką norinčius "grąžti į tėvynę". Sumini, kad esą Buenos Aires uoste iš pasirengusio plaukti į Sovietus laivo būvę išlaipinti daug tos rūšies "repatriantū", tarp jų ir lietuviū...

Dėl tų "Tiesos" nusiskundimų tenka pasakyti: tegul visa "Vilnis" ar "Laisvė" važiuoja — ten tikrai virst "nacionalistais". Bet jie nenori.

LIETUVIŲ DARBININKŲ SAJUNGOS Suvažiavimo 1956 rugsėjo 15-16 dalyviai. Antrasis iš dešinės sėdi kun. J. Svagždyš, ilgametis LDS pirmininkas, žiomet sulaukęs 50 metų kunigystės.

BIRUTĖ EMPAKERYTĖ

UŽUOLAIDA

2. Ak, iš tiesų, kokia naivi buvau anomis dienomis, kai buvau jauna. Iš tiesų, Dabar tikrai kitaip pasielgiau. Ir kai po vieno koncerto jis nepasirodė, aš nemačiau visų kitų. Man buvo pikta. Negi šį kartą, galėjau blogiau pasirodyti? Bet jeigu nenori, gali daugiau nepasirodyti, pamaniau. Bus be jo! Ir tuomet dėkojau už visus pagyrimus, mėginau džiaugtis. Džiaugtis bent tuo, ką turėjau, nors mintys buvo kažkur labai, labai toli nuo čia. Tik ne ten, kur yra džiaugsmas. Nors to neparodžiau ir mėginau įtikinti pati save. Grįždama namo žinojau, nors nenorėjau net sau prisipažinti, kad norėjau jį pamatyti. Norėjau, kad prieitų ir nebūtū pasakęs nieko daugiau už kitus. O gal iš viso nieko nepasakęs. Ir man to būtų užteke.

O sugrįžusi nustebeu radusi atsiūstą vieną baltą rožę. Vie-

sa, Galėjo turėti reikalą. Pagaliau aš negaliu to reikalauti. Mes esame veik nepažįstami. Iš tiesų, tai labai gražu iš jo pusės. Jis parodė prisimeną mane. Ar norėčiau dar daugiau.

Be to, aš negaliu apie nieką daugiau galvoti. Turiu atmintyje pasilaikyti vieną darbą. Kito kelio man nėra. Visai nereikėjo pradėti, jeigu maniau sustoti net pusės nepriešius. Turiu prisiversti net neprisiminti jo. Kitaip mano tikslas suduž kaip muilo burbulėlis. Bus tik veltui sugaišta tiek dienų. Ne, taip aš negaliu pasielgti! Turėsiu jo daugiau stengtis nesutikti. Kam vėliau tas nereikalingas galvojimas? Juk turiu šiokių tokiū draugų, jeigu noriu retkarčiais pamiršti kasdienybę. Draugų, kurie nepažįsta manęs, nei aš jų. Tik retkarčiais suėję pakalbam apie šį bei tą. Tačiau kiekvienas savaip leidžiamė dienas. Juk negalima visai vienam išsiskirti iš minios ir nusukti jai veidą. Ne. Todėl reikia retkarčiais mėginti pamiršti darbą.

Ir kai kitą kartą jis mėgino mane lydėti namo, atsiskaciau. Juk buvo neįmanoma! Mes galvojome esą nepažįstami. Be to, pati sau pasakiau negalinti net prisiminti, nes trukdo man

darbą. Turėjau nenorėti. Tačiau iš tiesų taip nebuvo. Ak, kad jis būtų dar pora žodžių pasakęs, kad būtų bent kiek supratus mano išsiskukinėjimo žodžius! Juk iš tiesų mano lūpos sakė visai ką kitą. Ne, to tikrai nenorėjo širdis. Tik pasakiau sau, kad tik taip tegalima pasielgti.

Parėjusi namo, pykau ant savęs. Iš tiesų galėjo jis mane palydėti. Kodėl gi ne? Juk tas mano darbu tikrai nieko netrukdyt. Gal kaip tik daugiau išsiblaškyti ir vėliau dar geriau dirbsiu. Žinosiu esant norinčių išgirsti, ką naujo išmokau. Tačiau mano lūpos pasakė žodžius, kuriū širdis taip nenorėjo. Lūpos pasakė žodžius, kuriū aš gal negalėjau tuo momentu spėti suprasti. Vėliau tik galvojau, tačiau atšaukti negalėjau. Galėjau galvoti ir kaltinti save. Galėjau vykti ir išmėninti pati sau. Tai ir visa, ką galėjau padaryti.

Namo važiauvau, kaip paprastai, viena su savo mintimis, kurios gal pirmą kartą buvo tokios juodos. Pirmą kartą pasijutau vieniša su savo darbu. Pirmą kartą pamaciau ir toliau tokį vienišką kelią. Jis buvo ilgas, ilgas... Ir nei vieno žmogaus nesimatė. Buvo tam-

dažnai nustoja savo reikšmės. Ir kai sekančiais kartais dainavau, mama nieko nepriėmė. Tarsi būtų kasdieninis įvykis. Tarsi visai nereikšmingas. Kodėl nesakė nieko, nežinojau. Gal suprato, kad iš vaiko dienų išaugau, ir nenorėjau daugiau gyventi vien kitų pasakomomis dienomis.

Tik kai sekantį kartą tamsiaplaukis Algirdas pasisiūlė palydėti namo, neatsiskaciau. Juk turėjau ir aš gyventi. Negalėjau vien tik dirbti, dirbti. Dirbti be pabaigos. Kurios iš tiesų visai nesimatė. Buvau laiminga tą vakarą, kaip niekuomet. Būdama su juo drauge, visai pamiršau apie ateities planus. O gal tik nenorėjau jų prisiminti bent keletai minutėlių. O Algirdas buvo puikus žmogus! Su kiekviena mūsų pažinties minutėle jis man darėsi miulesnis ir daugiau suprantamas. Nežinojau tuomet, ar Algirdui iš tiesų patiko man noras dainuoti ir būti garsiai, ar tik norėjo man būti geras. Tačiau, vėliau mes daug kalbėdavome, ir jis visiems mano planams pritardavo. Gal manė, kitaip būsiąs svetimas. Gal manė, kad aš dėl dainavimo atsiskaisyti vis kito. Gal bijojo, mūsų trumputės, vos pražydusios draugystės, kaip

lengvučio muilo burbulėlio, sudužimo. Gal manė, kad dėl dainos pastumsiu net jį, kuris buvo mano mieliausias draugas.

Gal būčiau taip ir pasielgusi? Gal būčiau leidusi protui vadovauti ir išakiusi širdžiai nutilti? Nežinau. Tačiau vos pražydusi draugystė yra tokia trapi kaip rožės žiedas, kuris gali būti pakandamas net mažužės šalnos ir daugiau niekuomet neįstengiamas sugrąžinti atgal į gyvenimą.

Man toks Algirdo nusistatymas labai patiko. Džiaugiamas ir didžiavaus juo. Galėdavau pasiskųsti visus nepasisekimus ir drauge pasidžiaugti laimėjimais. Ir pamažu pripratau prie tokio Algirdo. Rodės, kitaip negalės būti. Rodės, jis visuomet žingsniuos drauge su manimi. Ateis pasitikti, uždangai nusileidus, ir mes drauge keiliasime namo. Jis džiaugsis mano laimėjimais. Tačiau išdrįs pasakyti ir kas, jo manymai, būtų taisytina. Ar gi galėjau nesidžiaugti tokiu savo draugu? Ar aš galėjau nevadinti jo draugu?

Net nepagalvojau tuomet apie kitokį galimumą. Nepagalvojau, kad jis visuomet su manimi drauge eiti negalės. (Bus daugiau)

saugūs, labai tamsūs. Niekuomet anksčiau nebuvo tokio mačiūsi, nors geroką kelio galą paėjau. Kodėl nepastebėjau? Lauke lijo. Mano mintys buvo juodos kaip mirtis. Gal ir dangus verkė drauge su manimi. Pavasaris. Soduose žydėjo obelys. Ir nors krito lietus, buvo gražu lauke. Bet aš nemačiau nieko. Gal, aš net negirdėjau krinantčio lietaus.

Tą dieną pasakiau sau, kad man kito kelio nėra. Grįžti negalima. Geriau pamažučiu žingsniuoti, bet vis pirmyn. Tik pirmyn. Reikia eiti vienai. Kitaip neprieisiu užsibręžto tikslo. Kitaip bus bereikšmis dienų leidimas. Tuomet geriau visai pasukti kitu keliu.

— Kodėl tu liūdna šį vakarą? — klausė mama — Kodėl nesidžiaugi savo pasisekimais? — kartojo — Tiek daug girdejau gražių žodžių, kurie buvo skirti tau.

— Jeigu gyvenimas susidėtų vien iš dainavimo, mama, aš būčiau laimingiausias žmogus — atsakiau.

Daugiau ji manęs nieko neklausė. Tikriausia suprato. Ir aš nekalbėjau. Ar verta? Ar buvo kas pasakyti? Kartais be žodžių galima daugiau suprasti. Žodžiais ne visa mokama tinkamai pasakyti, dėl to jie

KŪRYBOS PRIEDAS

Šatrija uždega tradicines ugnis

Šatrijos vardas mūsų gyvenime primena tik kalną, kuris stūkso netoli Luokės Žemaitijoje. Retas kuris žino, kad šiuo vardu vadinasi ir viena studentų ateitininkų korporacija, kuri dabar Chicagoje, spalio 27, švenčia metinę šventę ir paminės 30 metų sukaktį. Lietuvoje buvo nemaža įvairių studentiškių draugijų, korporacijų, kurios ūnina čia atgaivino savo veiklą. Bet iš jų išsiskiria Šatrija.

Ją susibūrė studentai ateitininkai literatai, meno mėgėjai.

Per 30 metų jos nariais buvo dalis stambiausių mūsų rašytojų kultūrininkų, kurie savo veikla ir kūryba praturtino lietuviškąją kultūrą.

Tad šita nedidelė meno draugija turi savo vietą mūsų kultūros istorijoje. Švenčiant 30 metų sukaktį, verta nusišviesti į jos praeitį, pažvelgti, ką ji nuveikė.

-o-

Šatrijos šaknys siekia 1924 metų rudenį. Tada prof. J. Eretas, kuris šiemet švenčia 60 metų sukaktį, senesniai atvykęs iš Šveicarijos, subūrė aplink save studentus, kurie domėjosi literatūra. Šis būrelis neturėjo jokių ypatingų tikslų; susirinkdavo pripuolamai ir neišėjo iš Teologijos-Filosofijos Fakulteto rėmų. Čia skaitė savo kūrybą, diskutavo meno klausimus. Taip čia išryškėjo būsimos Šatrijos kryptis: kūrybinė ir studijinė.

1925 m. šis būrelis persiformavo į studentų ateitininkų meno sekciją, kurią globoti permė prof. V. Mykolaitis-Putinas.

O kitais metais (1926) didelė ateitininkų sąjunga skirstėsi atskirais vienetais. Sekcija pasidarė visai savarankiu vienetu ir pasivadino "Šatrijos" meno draugija.

Tačiau savo veiklą nauju vardu pradėjo tik 1927 metais. Tų metų kovo 17 ji buvo registruota universiteto senatėje ir gegužės 29 surengė pirmąją šventę, pirmą kartą užsidėjo uniformas.

Tais pačiais 1927 m. ji pristatė ir akademinę Kauno bendruomenę, gruodžio 11 surengdama pirmąją literatūros vakarą. Iš to vakaro aiškėja, kodėl draugija pasirinko Šatrijos vardą. J. Grušas, atidarydamas literatūros vakarą, šiaip aiškino:

"Pasirinkdami Šatrijos kalno vardą, norėjome pabrėžti savo tautiškumą ir iš antros pusės — įsimbolinti savo pastangas kilti nuo žemės plokštumos. Pats Šatrijos vardas amžinai švyti padavimuose, o legendos apie Šatrijos raganas

yra gyvastingas tautos vaizduotės liudytojas". O draugijos kryptį nusakė šiais žodžiais: universalumo turinį suderinti su savo individuališkais lytimis".

Sitam pirmam literatūros vakare dalyvavo: Liudas Gira, Juozas Paukštelis, Vincas Ramonas, J. Grušas, I. Malinauskas, A. Vaičiulaitis ir A. Dičpetris.

V. RAMOJAUS KNYGA "LENKTYNĖS SU ŠĖTONU"

Su rudeniu vėl grįžta anos šiurpios dienos iš 1944 m., kada teko pasitraukti iš tėvynės ir tremties keliais keliauti tolyn ir tolyn. Tai tragiškieji metai, atnešę Lietuvai antrąją bolševikų okupaciją.

Tas anų metų nuotaikas ir vaizduoja puiki Vlado Ramojaus knyga "Lenktynės su šėtonu".

Tas šėtonas yra raudonasis komunizmas, kuris jau liepos mėnesį (1944) veržėsi į Lietuvą. Ir autorius iš Aukštaitijos, kur pirmiausia bolševikai užėmė, nesitraukia kaip bėglys. Jis virsta miško broliu — partizanų, pasiryžusių kovoti už Lietuvos laisvę prieš raudonąjį šėtoną, prieš bolševizmą.

Taip jo pasakojimai nėra tremtinio užrašai, bet ištisa karo nuotykių grandinė.

Tuose miškuose atsiranda daugiau partizanų, ir jie stoja į kautynes. Sudunda Aukštaitijos miškeliai. Laisvės karų dvasia atsiskaido partizanų gretose. Su dideliu ryžtu jie kaunasi prie Jonišio, Mūšos pakrantėse, skindami laimėjimus. Bet čia iškyla jų tragika. Bolševikų kolonos prasiskverbia, apsupa, atkerta kelius į vakarus, ir pietus. Didelės jų jėgos skverbiasi gilyn ir gilyn, ir partizanus išstumia iš Lietuvos į šiaurę, į Latviją. Ar beverta čia kovoti už Lietuvą, kai po kojomis svetima žemė? Gal padėti broliams latviams?

Bet juos čiumpa vokiečiai ir įjungia į darbo dalinius. Šautuvus pakeičia kastuvais. Ir kito kelio nebėr. Kai tuo pačiu metu tremtiniai skverbiasi į vakarus, Aukštaitijos partizanų likučiai, kurie nesuspėjo pasislėpti miškuose, varomi Rygon, į šiaurę, kur iš visų pusių graso priešas. Čia vėl klausimas: ar likti Rygoje, paklūsus vokiečiams. Bet jie juk žadėjo kovoti už Lietuvą?!

Iš ten, metęs visa, autorius su dideliais nuotykiškais pabėga į Žemaitiją. Tai 1944 m. vasa-

Universiteto bendruomenėje Šatrija kasmet rengė literatūros vakarus. Vėliau tas paprotys persikėlė į gimnazijas, kur rado ypač didelį pritarimą. Ta prasme, pradėdama literatūros vakarus, ji prisidėjo prie lietuviškos literatūros propagavimo. Jaunuosius autorius pristatė visuomenei ne per knygą, bet gyvu žodžiu. Tuo pačiu skatino ir moksleiviją savai kūrybai.

Pamažu pradėtas jos darbas

ros galas. Jis dar spėja įsijungti į formuojamą lietuviškos kariuomenės dalinius, bet raudonasis šėtonas atrieda ir čia, juos stumdamas.

Atsiduria Rytprūsiose. Iš ten — Lenkijoje. Karas veda, griūva bolševikų bangos, juos stumdamos, ir autorių nubloškia Danijon.

Toli liko tėvynė, anie dideli pasiryžimai.

Jie su kastuvu rankose turi talkinti vokiečiams, kęsti kolonijoms, laukti gražesnių dienų. Čia 1945 m. gegužės 6 vokiečiai kapituliuoja. Šiuo ir baigiami karo nuotykių, patį autorių išveda iš namų ir perkelia į tolimus kraštus.

Autorius moka gražiai ir sklandžiai pasakoti.

Taip jo knyga lengvai skaitosi. Ji įdomi ir savo pasakojimo medžiaga, nes vaizduoja retam kam pergyventus karo nuotaikas, vaizduoja iš savo kampo: iš partizano, išėjusio ginti laisvės ir nublokšto į svetimas žemes. Autorius turi puikų žurnalistinį pastabumą, gražiai dokumentuoja 1944 m. vasaros nuotaikas, itin vaizdžiai aprašo Aukštaitijos partizanų veiklą, vėliau Žemaitijos niūrią nuotaiką.

Ir šia prasme tie vaizdai pasilikie autentiški liudininkai, kurie pralkabės ir nemažaiuosiems, patiems nepergyvenusiems tų tragiškųjų įvykių.

Antroji dalis, kur autorius keliauja per Prūsias, Lenkiją, Daniją, mums įdomi kita prasme. Čia sekame tą didį vargą, gailmės niekinamo stumdomo žmogaus, piktinamės vokiečių militarizmu. Čia šviečia ir vil-

Am. Liet. Dailininkų S-ga Chicagoje išleidžia savo biuletenį, kur sudėta nemaža informacinė medžiaga bei straipsnių meno reikalais. Numerį redagavo M. Šileikis, Vl. Vižeikis, J. Griecys.

NOBELIO medicinos premija šiemet gavo du amerikiečiai ir vokiečiai. Atvaizde matome Kolumbijos un-to (ew Yorke) prof.: dr. A. Kourmand ir dr. D. W. Richards.

susilaukė vis daugiau atgarsio, Šatrija augo. Ji patraukė tuo metu žymius studentus literatus. Jos eilėse brenė ir Salomeja Neris, Net A. Venclova, redaguodamas jos pomirtinius raštus, pastebė, kad tai buvo autorės laimingiausios dienos. Čia reišėsi Bernardas Brazdžionis, Antanas Vaičiulaitis, Juozas Keliuotis, J. Ambrazevičius, J. Grinius ir kiti. Prof. St. Salkauskis nukaldino šiai draugijai ir šūki: Menas — grožiui, grožis — gyvenimo tobulumui! Jos garbės nariais buvo A. Jakštas, prof. Eretas, Mykolaitis.

Anuo metu Kaune buvo itin gyvas literatūrinis judėjimas. Tada dygo naujos srovės, visokie "izmai". Šatrijai būtų daugiau būdingas estetizmas. Ji išleido ir vieną savo leidinį "Granitą", kurį suredagavo J. (Nukelta į 5 psl.)

O šitokio palikmo laukiame...

Siemetinis ruduo — "liudinokas", nes jis vis primena, kad visa eilė mūsų veikėjų jau... susilaukė 60 metų slenkščio. Prisiminė gen. St. Raštiko sukaktį; prisiminė prof. J. Eretą; dabar prisimename ir Eduardą Turauską, kuris spalio 30 žengia per tą slenkstį. O kiek praicina nepaminėtų, nepastebėtų — vienu dėl to, kad jie nustojo vaidinę visuomenėje tam tikrą vaidmenį; kitų ir dėl to, kad jie nėra scenoje, kurioje visuomenės akis juos stebi, o tik užsienyje, kuriame verda darbas, nepastebimas, dažnai ir neįvertinamas.

Eduardas Turauskas yra vienas to laikotarpio žmonių, kuriuos gyvenimas vertė eiti horizontaline linkme — į platumas, dalyvaui visose gyvenimo srityse. Vienas tų, kurie buvo pasatytai ramos šviesoje, nes į juos buvo žiūrima kaip organizacijų ar įstaigų vadovus, "prysakinius" žmones.

Tai rodo priminimas, kad E. Turauskas turėjo reikštingą visuomeninę organizacijose, spaudoje, politikoje, diplomatijoje, karitatyvinėje veikloje. Reikštis nuo pirmojo karo laikų ateitininkuose — Vorone-

žo ateitininkų pirmininkas (1916), Lietuvoje — lietuvių studentų ateitininkų sąjungos pirmininkas (1926—7), Ateitininkų vyriausios tarybos pirmininkas (1927—34). Tuo pačiu metu jis turėjo reikštingą spaudoje ir politikoje — seimo narys (1926), Ryto dienraščio vyriausiasis redaktorius, krikščionių demokratų komiteto narys, artimas Židinio žurnalo bendradarbis, Eltos direktorius (1928—34). Toliau ejo diplomatine karjera — atstovas Čekoslovakijoje, Rumunijoje, Jugoslavijoje (1934—39), ministerijoje politinio departamento direktorius (1939—40), atstovas prie Tautų Sąjungos.

Nuolatinis buvimas ramposje išpaudžia kiekvienam tam tikrus ženklus. E. Turauskui tai davė mokėjimą ramos šviesoje pasirodyti, tam tikrą teatrą rališkumą.

Ta prasme jis labai tiko ir

tais net tam tikrą atskilimą nuo rūsčios tikrovės. Su rampos išpauda derinasi ir E. Turausko žemaitiškai lėtas ramus temperamentas (jis gi kilęs nuo Rietavo). Tai praėjus.

Dabartyje E. Turauskas yra "išvietintas diplomatas". Nepavadinantume jo diplomatu "bedarbiu", nes jis darbuose dalyvauja.

Jis vienas iš tų Europoje likusių diplomatų, kurie savo senu kreditu atstovauja Lietuvai ir lietuviams įvairiuose visuomeniniuose tarptautiniuose sąjūduose.

Nuo 1951 Turauskas yra lietuvių federalistų sąjungos pirmininkas, taip pat NEI lietuvių ekipos pirmininkas, Pax Romana centro tarybos narys, dažnas lietuvių atstovas europiniame sąjūdžio ar komiteto krikščioniškajai kultūrai ginti konferencijose. Pernai dalyva-

EDUARDAS TURAUSKAS savo kabinetu.

tinka reprezentuoti. Buvimas ramos šviesoje jo kalbų bei raštų stiliui davė tam tikros elegancijos ir patoso, o turiniui nukilimą į abstraktesnį, bendresnį svarstymą, ieškančių konsolidacijos, ne kovos, kar-

mina Dino de Laurenti, Vienos tik pasirošimas truks dvejus metus. Sakoma, kad tai būsis pats brangiausias filmo pastatymas.

Unesco (Jungtinių Tautų kultūriniam reikalui komisija) paruošė įstatymą apsaugoti kultūrinis paminklus karo metu. Įstatymas daugelio valstybių priimtas. Įstatymas numato, kad karo atveju kultūriniai paminklai turi būti paženklinėti, kad iš toli matytųsi. Ligi šiol buvo ženkinamos liginės. Kiek tai turės reikšmės, parodys tik naujas karas.

Arnold Toynbee, pagarsėjęs anglų istorikas, parašė naują knygą "Istoriko sąlytis su religija". Joje pasisako už "nedogmatinę religiją". Knyga kritiku ne vienodai vertinama. Kai kurie kritikai tam žymiam istorikui pataria neiš-eiti iš savo specialybės ribų pagal romėnų priežodį "Sutor, ne supra crepidam", kitaip tariant, "Kurpia, palik prie savo kurpalių".

Sitokio indėlio, diplomatinės veiklos palikimo laukiame ir linkėtume, kad netrukus tas palikimas atsidurtų visuomenės dėmesio ramposje. J.B.

KULTŪRINĖ KRONIKA

Kuņ, Jonas Petrėnas renka medžiagą vysk. K. Paltaroko biografijai.

Kosto Ostrausko "Kananėlės" pastatytos Chicagoje spalio 20 d. Režisavo Vytautas Valiukas. Teatro išlaikymu rūpinasi Chicagos LB apygarda.

Adomas Gaidikas spalio 15 išvyko ilgesnei kelionei, kurioje aplankys JAV vakarus ir Meksikos valstybę, studijuodamas meksikiečių meną, lankydamas muziejus. Kartu su juo išvyko ir T. Justinas Vaskys, Greene, Maine, pranciškonų vienuolyno viršininkas.

Tautinių šokių festivalis jau nutartas rengti kitais metais Chicagoje. Tuo reikalu sudarytas platus komitetas. Festivalį organizuoja JAV ir Kanados Liet. Bendruomenės.

V. K. Jonyno pieštą kalėdinį atviruką išleido New Yorko Knygos klubas. Atvirukas spalvotas.

Alfos Sušinsko knyga "Jaunystės Maršas" susilaukė susidomėjimo jaunimo tarpe. Knygos kelios dešimtys egzempliorių pasiūsta ir į Australiją. Platina Ateities žurnalas.

Algirdas Brazis, Met. opepos solistas, ir pianistas Manigirdas Motekaitis koncertavo Racine, Wisc. Programą išpildė amerikiečiams.

Penki lietuviai dailininkai: Mikas Šileikis, Juozas Pau-

tienius, Bronius Murinas, Vladas Vaitiekūnas ir Jonas Tričys dalyvauja Illinois Meno draugijos suruoštoje parodoje, kuri vyksta Chicagoje Conrad Hilton rūmuose.

Antanas Rūkas laimėjo jaunimo dramos konkursą, kurį buvo paskelbus Amerikos Liet. Mokytojų Sąjunga. Jo veikalas vadinasi: "Algis Dalgis Gaidžiakojis ir pabaisų genė, įviejū veiksmų vaidinimas vyrams mūramas ažuolams ir pipirams vabalams".

Mykolas Vaikūsus šiemet švenčia 50 kūrybos sukaktį. Jo pirmas eilėraščių "Minija" buvo atspausdintas 1906 m. A. Jakšto redaguojamuose "Nedėlidienio Skaitymuose".

Eugenijaus Gruodžio (Prano Gudaičio) eilėraščių knygą "Aguonos ir smėlis" leidžia Lietuvos Knygos Klubas.

Juozo Tininio novelių knygą "Sužadėtinė" išleidžia Terros leidykla.

Europos Taryba Strassburge įsteigė metinę premiją 10,000 šveicariškų frankų (2,500 dol.). Premija skiriama už mokslo, literatūros, žurnalistikos bei politikos klausimais parašytus veikalus, kuriuose turi būti iškelta Europos Jungtinių Valstybių idėja.

Herderio leidykla Vokietijoje leidžia naująją visuomeninių bei politinių mokslų enciklopediją (Staatslexikon). Bus aštuoni tomai, pasirodys 1957 metais.

Kino teatrus vakarų Vokietijoje 1956 metais aplankė 760 milijonų žmonių. Gyventojų tėra apie 50 milijonų.

Theodor Puetz Vokietijoje sudarė knygą iš žymesniųjų posakių politikos klausimais. Knyga pavadinta "Politinė išmintis" (Politische Weisheit). Ji apima rašytojų, poetų, politikų, karo vadų ir istorikų aforizmus. Knyga išleido R. Oldenbourg leidykla Muenchene.

Italų prof. Glori pavyko išskaityti seniausį išrašą, rastą 1899 Romos aikštėje (Forum Romanum) paminkliniame akmenyje, kuris, sakoma, būves pastatytas ant Romulo kapo. Idomu, kad to išrašo kalba artima senajai hebrajų kalbai.

Dieviškoji Komedija norima parodyti filme. Filmą ga-

Baigta Herderio enciklopedija

Jau išėjo devintas "Der Grosse Herder" tomas. Tuo baigta visa enciklopedija. Herderio leidykla jau šeštą kartą išleidžia enciklopediją. Nors ir turi nemažą patyrimą, bet paskutinės laidos išleidimas užtruko ketverius metus (1952—1956).

Ypač daug pritarimo susilaukė enciklopedijos 10 tomas "Der Mensch in seiner Welt" (Žmogus savo pasaulyje), kur randame atsakymą į visus uždavinius, kur nušviesti žmogaus santykiai su pasauliu, su Dievu, visuomene, su savimi.

Devintasis tomas apima 1552 skiltis, prasideda žodžiu Test, baigiasi Zytosin. Čia su-

pažindinama su teatru, su teologija, religijų istorija, aptariamos katalikų, pravoslavų, protestantų, žydų religijos. Ypač įdomus skyrius apie vandenų gyvūnus, sudėti Washingtono, Venecijos, Vienos planai, aprašomi viso pasaulio kiauurakalniai; toliau Turkija, Vengrija, Čekija, Jungtinės Amerikos Valstybės, visų pasaulio pirmiausių universiteto sąrašas.

Lietuvių rašytojų čia paminėti: Vaičiulaitis, Tumas Vaižgantas.

Dar galima išgyti "Der Grosse Herder" išsimokėtinai. Žinių suteikia dr. J. Januškevičius, 213 Fairview St., RIVERSIDE, N. J.

Susipažink su

LAISVĖS PROBLEMA

Stasio Ylos

246 pusl., kaina \$2.00

Gaunama: DARBININKAS, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Pasikalbėjimas su žuvėdra

JONAS PETRENAS

Rudenį gantais gamtos vaizdais ir mintys smelkiasi širdin. Lyg gaila vasaros auksinės, gražiųjų gelių, kurias greitai pakas šalna.

— Eisiu, — tariau sau vienas, — prie Atlanto krantų ir pasigrožėsiu bent gražiais vaizdais, kur New Yorko dangorėžiai debes skiria, kur pro Laisvės statulą atpuškuoja iš Europos laivai, atveždami naujų laimės ieškotojų.

Stai ir atplaukia didžiulis, baltas laivas, Einu arčiau kranto ir noriu geriau įsižiūrėti. O žuvėdrų pulkai skrieja aplink ir lydi laivą. Jos tokios drąsios, išvilios — beveik norėtų nusileisti man ant galvos.

— Tu esi dipukas. Aš tave gerai pažįstu, — prašneko viena žuvėdra ir mane žmogaus balsu.

— O kas tau darbo, kas aš esu, Čia laisvės šalis ir visiem leidžiama gyventi. Ar nematei Laisvės statulos su žibintu rankoje? — atšoviau drąsuojei žuvėdrai.

— Taip, čia laisvės šalis, bet tu esi belaisvis, kol tavo tėvynė draskoma raudonųjų erelių. Jie paukščių giminės, bet plėšrūs ir pavojingi. Būkite pažįstami — mano vardas žuvėdra Baltasparnė. Čia, Atlanto krantuose, aš sutikau ir tave prieš 5 metus. Ar atsimeni, ką tu ir kiti avo bendrakeleiviai, tik išlipę iš laivo "General Murray", sakėte ir prisiekėte?

"Mes niekad ir niekad neužmiršim savo likimo brolių Vokietijoje".

O dabar? Ką jūs dabar darote?

Baltasparnė drąsiai žiūrėjo į mane ir maža kojyte kapstė smėlį Atlanto krante, rideno mažus akmenėlius, vandens išplautus.

— Ar tau galvoj šalta, panele Baltasparnė, — pradėjau jau kiek atsipeikėjęs aiškintis, — mes rengiame Balfo vaju, mes siunčiame broliams į Europą, mes rašome ilgiausius laiškus, mes...

— Iš laiškų nebūsi sotas. Jeigu ir mums niekas trupinėli nenumestų, jau seniai būtume nugaišę. O kiek jūs savo tikru ir nuosirdžiu darbu padedate savo broliams Europoje? Aš viską žinau ir matau, kokius skudūrėlius jūs siunčiate.

PUTNAM, CONN.

Nekalto Prasdėjimo vienuolyne, Putnam, Conn., neseniai įvyko dvi moterims susitelkimo dienos — vienos dienos rekolekcijos. Pirmoji susitelkimo diena įvyko sekmadienį rugsėjo 30 d. Joje dalyvavo 69 moterys amerikietės vien iš Putnamo apylinkės. Rekolekcijoms vadovavo Tėvas Leo J. Corbett, S. S. E., viršininkas naujai įsteigto šv. Edmundo draugijos novicijato, Enders Island, Mystic, Conn. Antroji susitelkimo diena įvyko sekmadienį, spalio 14 d. Joje dalyvavo 43 moterys šv. Trejybės parapijos moterų sodalijos, Hartford, Conn.; taip pat buvo moterų iš New Britain, Bristol, Conn., Worcester, Mass. ir kitų aplinkinių miestų. Viso dalyvavo 83 moterys, Rekolekcijoms vadovavo pasijonistas, Tėvas Columba Moore, C. P.

Tikrai džiugu matyti, kad seserų naujai pastatyta koplyčia tarnauja tokiems kilniems tikslams.

te jiems Europon laivais, kuriuos mes ilgai lydime vandens keliu.

Čia jau buvo užgauta mano ambicija ir nutariau kalbėti faktais, kurių man kišenėje ieškoti nereikėjo. Na, ir pradėjau:

— Mielas paukšteli, ar tu pažįsti kun. Vytautą Pikturną Brooklyne? Ar tu nematei, kaip jis duodasi po New Yorką, po Brooklyną ir New Jersey valstybę, organizuodamas šiųmetinį Balfo vaju, kuris bus visą lapkričio mėnesį? Ar tu neskaitei, ką apie vaju rašo Darbininkas, Vienybė, Draugas, ką kalba Jokūbo Stuko radijas, kokius gaudžius dalykus aprašo Salomėja ir kiti "plunksnuočiai", kad ir ne tavo giminės? Ką tu čia man priekaištai dabar — aš kalbu faktais, aš realistas, tik kai kada romantikas, aš...

Jau maniau, kad paukštelį būsiu pritrenkęs savo faktais ir panelė Baltasparnė bemažant nuskris į Ašarų salą, netoli Laisvės statulos, bet kur tau — ji vėl suriko dar smarkiau:

— Kolega, nesikraščiuok! Kun. Vyt. Pikturną, kilusį iš žemaitiškosios Kelmės, vėliau sėdėjusį prie vokiečių Dachau koncentracijos stovykloje, gy-

gau Pasvaly, pas savo tėvelį", gi paskutinę eilutę kiek garsiau pabrėžiau, kad ir Baltasparnė išgirstų, jog esu dar karštas patriotas — "atgal aš žiūrėjau, tėvynės gailėjau"...

— O yes, yes, šitą dainele ir aš esu girdėjusi prieš daugelį metų. Ją Atlanto krante dažnai vis niūnuodavo lietuviai, iaimeigai ištrūkę iš caro nagų ir atsidūrę laisvoje Amerikoje... O kur jie dabar? Ar jie atgal bežiūri, ar bepasiilgsta tėvynės?.. Visi sėdi šiltuose kambariuose ir "vačina" televizijas... Nei jie atgal bežiūri, nei į priekį, — vėl man pradėjo čiulbėti įkyrioji paukštelė.

— Nors aš ir dipukas esu, bet tau neleisiu žeminti mano brolių "krajanų", pirmųjų mūsų ateivių Amerikoje. Jei tu vėl lauki faktų — prašau: o kas ikūrė lietuviškas parapijas, kas pastatė mokyklas, kas suorganizavo ir patį Balfo, padėjusį tūkstančiams mano likimo brolių? Kas siuntė ir tebesiunčia Europon ir net Sibiran siuntinius, kas aukoja ir remia įvairius labdarinius darbus? Ir mes, dipukai, daug širdies iš jų esame patyrę — jų rūpesčiu ir aukom ir čia atvažiavom, — kalbėjau jau kiek pakeltu tonu ir gniaus savo tautiečius, rusiškųjų caro laikų "dipukus", pirmuosius

VOKIETIJOJE užsilikusios lietuvių senutės.

venusį Miunchene, lietuvių kolonijoje, o dabar dirbantį pas kleb. Juozą Aleksioną (o geras jįsai žmogus!) — aš gerai pažįstu. Bet kas iš to viso išeis — jis išdegs daug savo mašinos benzino, sugaiš daug laiko — ir šnipšt... Jeigu jo darbo neparems kiti — Balfo vaju europiečiams tiek tepadės, kiek mėnulio šviesa žiemą šalančiam čigonui. Ir aš noriu kalbėti faktais, mielas bičiuli. O tų faktų dar vis nematyti.

— Jeigu ieškai faktų, tai skrisk į Balfo centro įstaiga, 105 Grand St., Brooklyn, N.Y. ir pasiteirauk pas poną St. Lušį — pamatysi, jog visi stalai apversti vokiečiais ir atsijusiom aukom, — toliau aiškinau Baltasparnei ir nusigandau kiek: o jeigu ji, būdama moteriškos giminės ir turinti moterišką pono Lušio vedamą įstaigą... Ką ji ten ištikrųjų surastų?.. Vokeliai, vokeliai, ar tik — rašalinės, rašalinės ir nuorūkos...

Saulutė jau visai pasinėrė Atlante, Nebesimato nė Laisvės statulos, pro kurią tiek mūsų brolių yra praplaukę. Tada visi ilgėjomės laimės, svajojom apie paliktus namus, artimuosius... Susigraudinam kiek ir užtraukiau posmelį iš seniai girdėtos dainos "Užau-

ateivius. — Padarėm, pastatėm, ikūrėm, dirbom... O jūs visi mėgstate puošti svetimom plunksnom, bet ką tu padarei, ką tu sušelpėi, kam tu padėjai? Eik ir pasakyk visiems — seniesiems ateiviams ir naujiesiems tremtiniams: gana girtis ir didžiulis praeities darbas, bet reikia žiūrėti, kas šiandien reikalinga, kur šiandien mūsų brolio ranka laukia pašalpos ir meilės darbo.

Jeigu jie dabar neatliks savo pareigos, aš juos visus paldydėsiu į Ašarų salą, esančią arti Laisvės salos, bet iš ten laisvės nesimatė! — įsakanti balsu kirto man Baltasparnė ir pranyko Atlanto bangose...

Aš dar norėjau jai kai ką pasakyti, paberti naujų faktų jos daugiau nebesimatė.

— Viešpatie, kokia keistenybė! O gal čia ne paukštė? Gal čia taip kalba ir priekaištauja man mano sąžinė: žiūrėk, tavo brolis miršta Vokietijoje, džiovininkų sanatorijoje, tavo sodžiaus kaimynai kovoja už duonos plutele Sibire, klausykis — tai tarsi našlaitis, neišgirdęs motinos balso, klaidiai praverko svetimuose namuose... Tik jo pastangomis Chicago-

KAN. J. KONCIUS, Balfo pirmininkas, dalyva sūntinėlius Vokietijoje palikusiem lietuviams.

IS LIETUVOS

MOKA TARNAUTOJAMS NAMŲ, KURIŲ NĖRA

Okupuotoje Lietuvoje finansų min. Drobnyš skundžiasi Tiesoje, kad esą per daug biurokratijos — 49 tarnautojų reikia net 10 prižiūrėti. Jona voje jau kelinti metai esą išmokamos algos kultūros namų personalui, o pačių namų dar nėra. Drobnyš mano, kad apkarpius biurokratiją, Lietuvoje liktų apie 20 mil. rublių, kurie būtų galima suvaruoti gyvenamiems namams statyti, mokyklų bendrabučiųms steigti.

Tebesiučia

Tiesa praneša, kad per Vilniaus stotį milžiniški kiekiai mašinų ir elektrinių įrengimų išsiųsti į Mongoliją, Vietnamą ir Kiniją. Per Vilnių į Abisiniją siunčiamos elektrinės lempos, o į Urugvajų Tulos virtuliai.

Sudegė

Vilniuje sudegė milžiniška lentpiuvė su didžiuliais miško medžiagos kiekiais Vilniaus statyboms.

Nesidomi

Nei inteligentai nei darbininkai — rašo Tiesa — nesidomi paskelbtom soclenkty-nėm su Gudija.

Šatrija uždega tradicines ugnis

(Atkelta iš 4 psl.)

Keliuotis. Iš pat pradžių, ieškodama originalumo, ji kūrė ir savitas tradicijas, dažnai atmesdama tai, kas buvo prilipe prie kitų studentiško organizacijų.

Ji viena iš pirmųjų pradėjo savo metines šventes švesti ne Kaune, bet provincijoje.

Savo susirinkimuose ji daugiausia laiko skyrė kūrybai. Čia buvo skaitomi pačių draugijos narių parašyti eilėraščiai, novelės, aptariamios literatūrinės naujienos, meno klausimai. Kiekvienas narys turėjo viešai debituoti su savo kūryba. Galėjo tai būti poezija, ar proza, arba kritika.

Šalia literatūros ji jungė ir kitus menus; atsirado narių iš konservatorijos ir iš meno mokyklos. Su jais buvo lankomos parodos, koncertai, teatro spektakliai.

1939 m. atgavus Vilnių, ir perkėlus Humanitarinių mokslų Fakultetą, ir ten įsikūrė Šatrija. Jos gyvavimą sustabdė pirmoji bolševikų okupacija. Vėliau ji buvo atgaivinta Vokietijoje ir gražiai veikė Tuebinge, Freiburge.

Amerikoje jos atgaivintojas yra Česlovas Grincevičius, ilgametis šatrijietis. Ne kartą buvęs jos pirmininkas.

Tik jo pastangomis Chicago-

Klaipėdos žvejai Atlante kasdien sugauna po 2500—3000 centnerių žuvis. Daugumas žvejų — rusai. Klaipėdos laivas šaldytuvus vadina "Novaja zemlia".

Surusino

Klaipėdos ir Rygos lozmanai rusai buvo išsiųsti į Egiptą, į Sueso kanalą.

Nėr priauglio

Lietuvos komjaunimo sekretorius J. Petkevičius nusiskundžia, kad Kybartų, Lazdijų, Rajeikių, Plungės ir Jurbarko rajonuose per pirmuosius šiu metų 6 mėnesius teprimita po vieną narį į komjaunimą. Nutyli, kad ypačiai sumažėjo karjeristų skaičius, kai per 2000 komjaunuolių buvo skubiai išsiųsti į Donbaso kasyklas, kad būtų duotas "pavyzdys masėm". Rugsėjo 19 iš Vilniaus išvyko 700 "jaunimo", kuris iš Tiesos nuotraukų atrodo gan rusiškas. Matomi vagonai dar iš caro laikų.

Kas plaukioja Nemunu

Iš Merkinės žemyn plukdomi sieliai, iš Klaipėdos ir Tilžės į

viršų gabeną anglis, iš Skirsnemunės ir Gelgudiškio statybines medžiagas, o iš Kauno ir Molinės išskirstomos kolchozams trašos baidokais. Laivai vadina — Zalonov, Ždanov, Amūras, Leninas, LTSR dešimtmetis, L. Tolstojus, Volga. Nemuno laivininkai daugumas lietuviai, jų viršininkai rusai. Keleivinis susisiekiimas menkas.

Ieško profesorių

Spalio 19 skelbiamas Kaune konkursas seniai tuščiai chirurgijos katedrai užimti. Vilniaus universitete trūksta tokių katedrom vedėjų, docentų ar profesorių — visuotinės istorijos, lietuvių literatūros, bendrosios chemijos, organinės chemijos, infekcinių ligų, užsieninių kalbų.

Iš Klaipėdos į Egiptą

Klaipėdos ir Rygos lozmanai rusai buvo išsiųsti į Egiptą, į Sueso kanalą.

Mikėnas pirmasis

Mikėnas Maskvoje lengvosios atletikos rungtynėse pirmuoju baigė 10 kilometrų bėgimą per 42 minutes 44,2 sekundes. Sovietų rekordas iki šiol buvo 43 minutes, Lietuvos 44 minutes (R. Beresnevičius iš Kauno).

Studentai uniformuoti

Siemet Vilniaus un-to studentams įvestos uniforminės kepturės, Kauno politechnikos instituto studentai tokias keptures jau taip pat turi.

NEW HAVEN, CONN.

ALRK Moterų Sąjungos suvažiavimas įvyko spalio 14 d. šv. Kazimiero parapijos mokykloje. Dalyvavo 12 atstovių iš keturių Conn. valstybės kuopų. Prezidiumą sudarė pirm O. Tamosaitienė, vicepir. S. Sapanienė, sekr. M. Jokubaitė, ižd. C. Servienė, mandatams paruošti M. Digimienė ir V. Alijošienė, koresp. M. Digimienė. Suvažiavimą malda atidarė kun. B. Gradeckas, kuris taipgi pasakė gražią sveikinimo kalbą.

Toliau sekė protokolo skaitymas, sveikinimai ir raportai iš kuopų. Iš pranešimų buvo matyti gražus kuopų veikimas ir pažanga. New Haven kuopa, kuri daugiausia prirašė naujų narių, laimėjo piniginę dovaną. Sumanyuose buvo pasisakyta ir vienbalsiai nubalsuota palikti Moterų Dirvos žurnalo viršelį senajam.

M. Jokubaitė pakvietė visas dalyves vakarienei, kuri buvo tikrai skani. Nuoširdi padėka už jos vaišingumą. Po vakarienės buvo pasakyta daug gražių kalbų ir linkėjimų. Patenkintos išsikirstė namo.

M. Digimienė

IS VISUR

• Konferencijos tėvams šeimos tradicijų klausimais įvyks lapkričio 18 d. Nekalto Prasdėjimo vienuolyne. Pradėsime 11 val. mišiomis. Dienos vedėjas ir kalbėtojas kun. St. Yla. Kviečiame visus tėvus pasinaudoti dar pirma tokia programa. Tradicijomis atgaivinkime ir Kristaus viešpatavimą mūsų šeimose.

Savo atvykimą prašome pranešti raštu arba telefonu. Immaculate Conception Convent, R. F. D. 2, Putnam, Conn. Tel.: Walnut 8-5828. Atlyginimas: \$3.00 vienam asmeniui.

• Justinas Dėdinas medicinos mokslus baigė Koelno universitete ir gavo daktaro laipsnį. Jis buvo emigravęs į Ameriką, gyveno Cicero, Ill., iš kur studijų baigti vėl grįžo į Vokietiją. Jis yra studentas ateitininkas ir priklauso Kęstutio korporacijai.

• Lietuvaitė seselė Marija Sirdies Jėzaus, pranciškietė, dirba misijoje Peru valstybėje. Ji mokytoja vienoje kolegijoje, kurią lanko indėnų vaikai.

• Stasė Prapuolenytė, "Moters" redaktorė, persikėlė iš Hamiltono į Torontą, kur dirbs Raudonajame Kryžiuje.

• Petras Balčiūnas, mokytojas, baigęs Kanados mokytojų seminariją, mokytoja šv. Vincento Pauliečio par. mokykloje. Jis ir Lietuvoje buvo mokytojas.

• Montrealyje šv. Kazimiero parapija baigia statyti savo bažnyčią. Klebonauja kun. J. Bobinas.

• Chicagos LB apygardos visuotinis suvažiavimas suaukiamas gruodžio 16 d. Lietuvių auditorijoje. Bus renkama nauja apygardos valdyba.

• A. Ramašauskas, gimęs Brazilijoje, išvyko teologijos studijuoti šv. Kazimiero kolegijon Romon.

• Lilija Sukytė Hamiltone įstojo į muzikos mokyklą ir studijuoja dainavimą. Šiais metais ji baigė gimnaziją.

• Dr. Zarskus su Grotian Koelne, Vokietijoje, ikūrė Ek-sporto - Importo bendrovę.

• Amerikos Lietuvių Tarybos (Alto) metinis suvažiavimas suaukiamas lapkričio 16—17 d.d. New Yorke.

• Danijos lietuviai yra susibūrę į savo Liet. Bendruomenę, kuriai pirmininkauja A. Bričkienė, sekretorė E. Buktvytė — Hansen, kasininkė A. Tamašauskienė. Šiaip visi Danijos lietuviai gyvena izoliuotai, neturėdami dienos ryšio su kitų kraštų lietuviais.

• Skulptoriaus Vytauto Kašubos dvi statulos — Marija ir šv. Pranciškus — pastatytos Brooklyno pranciškonų vienuolyne. Statulos išdrožtos iš medžio.

P A D E K A

Prei. L. Mendelis, Baltimorės šv. Alfonso parapijos klebonas, kasmet savo bažnyčioje padaro lietuvių pranciškonų reikalams rinkliavą. Siomis dienomis gerb. Prelatas vėl atsiuntė 100 dol. pranciškonų gimnazijai Kennebunkporte paremti. Už visa tai jam reikiame nuoširdžią padėką.

Pranciškonų provinciolas

BALFO Šimtas - Centrinis Skyrius
LAPKRIČIO 11 D., SEKMADIENI, 1956
ŠV. STANISLOVO SALEJE,
NEWELL ir DRIGGS AVE. KAMPAS, BROOKLYN, N. Y.
ruošia
KONCERTA

Programą išpildys:

Operetės Choras, dir. muziko Juozo Stankūno
Viada Sabaliauskienė, Vilniaus Operos solistė
Irena Stankūnaitė, Konservatorijos studentė
Operetės Choro Tautinių Šokių Grupė

Po programos — šokiai, grojant Jurgio Vedegio orkestrui • Veiks užkandžių bufetas ir baras • Bus lietuviškų knygų laimėjimai • Įeinant aukojama: suaugusieji — \$1.50, moksleiviai ir studentai — \$1.00 • Uniformuotiems skautams įėjimas nemokamas.

VISAS KONCERTO PELNAS SKIRIAMAS PASIUNTIMUI SIUNTINĖLIŲ LIETUVIAMS TREMTINIAMS SIBIRE.
Kviečiame visą Didžiojo New Yorko lietuvių visuomenę atsilankyti į šį koncertą ir tuo paremti šelpimą vargstančių tautiečių Sibire.
KONCERTO PRADŽIA — 4 VALANDĄ PO PIETŲ.

Lietuvos konsulato ieškomi asmenys

Adutis, Mary.
Aekus, Jonas, gyvenęs Hartford, Conn.
Antanaitytė, Ona, vienuolė.
Arminienė - Malinauskaitė Albina, iš Marijampolės apskr.
Avizienis, Stasys, iš Marijampolės ap., gyvenęs Anglijoje.
Benešius, Antanas ir sesuo Ona, kilę iš Mauručių k., Veiverių val. Marijampolės apskr.
Borisienė - Vilčinskaitė, Elena, iš Tytuvėnų.
Budrys, Jonas, gyvenęs 1429 West 45th St., Chicago, Ill.
Buivydas (Baivyd), Antanas, tarnavęs Amerikos kariuomenėje.
Butkus, Kazimieras, sūnus Rapolo.
Chmilaiškas, Petras, gyvenęs Panevėžyje.
Cibaitis, Jonas, Jurgis ir Veronika, vaikai Petronės Micky-tės - Cibaitienės, vėliau ištėkėjusios už Krūno (Krunas).
Dovydaitis, Vincas (Davis, ar Dovy), iš Patašių k., Paeržerėlių v., Sakų ap.
Gaidytė, Ona, iš Zuklių k., Pabaisko par., Ukmergės ap.
Gelumbickis, broliai Vitoldo Gelumbickio.
Giebiūtės, Konstancija Slekaitienė ir Marijona Klivinskienė, iš Vilkaviškio ap.
Goberytė - Mizarienė, Ieva ir vaikai, jų tarpe Stasys Mizaris.
Griciūtė - Kakštienė, Petro-nė, iš Salantų val., Kretingos ap.
Grudzinskas, Česlovas.
Gubaitė - Miliauskienė, Marytė.
Harbocuz - Sabhok, Marta, sesuo Onos Sabonienės, gyvenusi Bronx, N. Y.
Jaloveckas, Arkadijus.
Juknaitė - Laurinavičienė, Marija, gyvenusi Ravensburge, Vokietijoje.
Juškevičius, iš Palazdijų k., Lazdijų parap.
Kačkauskas, Kazimieras, iš Panemunų k., Antnemunio v., Alytaus ap.
Kakštienė - Griciūtė, Petro-nė, iš Salantų v., Kretingos ap.
Karpavičius, Povilas ir Stasys.
Karpis - Kundrotaitė, Ona.
Kisieliauskaitė, Antosė, gyvenusi Panevėžyje.
Klaumauskas, Vladas.
Klivinskienė - Giebiūtė, Marijona, ir jos sesuo Slekaitienė, Konstancija, iš Vilkaviškio ap.
Kolba, Alfredas ir Juozas, kilę iš Vilkaviškio ap.
Kolkakovas, Osip, iš Stumbriškių, Panevėžio ap.
Krumienė, Basė (ar Kruminienė?), duktė Juozo.
Kundrotaitė - Karpis, Ona.
Kurlenskas, Jonas.
Laurinavičienė - Juknaitė, Marija, gyvenusi Ravensburge, Vokietijoje.
Malinauskaitė - Arminienė iš Marijampolės apskr.
Michel, Felix, gyvenęs Cicero, Ill.
Miliauskienė - Gubaitė, Marytė.
Mizarienė - Goberytė, Ieva ir vaikai, jų tarpe Stasys Mizaris.
Noreika, Jonas, iš Varnių, sūnus Jono.
Norgelienė, Magdalena.
Oliškevičienė, Ona, duktė Juozo.
Paškevičienė - Petkevičiūtė, Juzė, duktė Nikodemo.
Petkevičiūtė - Paškevičienė, Juzė, duktė Nikodemo.
Petruolis, Ferdinandas, sūnus Kazio.
Piščiuikienė, Ona, duktė Juono.
Ramanauskas, Petras, iš Naumiesčio val., Tauragės ap.
Remeza, Algirdas.
Riliškis, Jonas, kil. nuo Svenčionėlių.
Sabhok - Harbocuz, Marta, sesuo Onos Sabonienės, gyvenusi (Nukelta į 8 psl.)

CHICAGOJE Adlai Stevensonas gauna savo fotografiją, padarytą iš makaronų.

MANCHESTER, N. H.

1906 metų rugsėjo 30 d. 35 lietuviai susirinko Manchesterio N. H. ir įmokėję po vieną dolerį nario mokesčio, įsteigė draugiją, kurią pavadino tokiu ilgoku vardu: "Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Vytauto Broliška Draugija po globa Dievo Motinos". Irašė savo konstitucijon tikslą "surinkti Rymo katalikus lietuvius emigrantus krūvon" iki 1916 metų jie subūrė 86 narius, išvytydami judrų veikimą, šaukdami dažnus susirinkimus ir rinkdami lietuviybės reikalams gausias aukas.

Lygiai po 50 metų — 1956 metų rugsėjo 30 d. ta pati draugija, pasivadinusiu sutrumpintu Vytauto vardu Lietuvos Savišalpos D-jos vardu, sukviētė savo narius ir svečius į šaunų savo gyvavimo auksinio jubiliejaus minėjimą. Manchesterio katedros koplyčioje kun. A. Vainauskas atlaikė iškilmingas šv. Mišias ir pasakė tai progai pritaikintą pamokslą, g. muz. J. Tamulio iš Našvės choras gražiai atgiedojo mišias, giesmes ir Lietuvos himną.

Po pamaldų į didelę lenkų klubo salę susirinko gausus būrys d-jos narių su šeimomis ir svečiais. Iš pirmųjų steigėjų išbuvusių 50 metų d-jos nariais gyvi tebėra šie asmenys: Povilas Jakaitis, Petras Krikščionas, Povilas Krikščionas ir Dominykas Tapauskas. Trys iš jų atsilankė į minėjimą.

Pirmuoju kalbėtoju programos vedėjo inž. K. Daugėlos buvo pakviestas į minėjimą atsilankęs Manchesterio miesto burmistras (majoras) J. Benoit. Savo žodyje burmistras pasidžiaugė draugijos patvarumu ir pasisakė buvęs maloniai nustebintas girdėdamas programą pravedant lietuvių kalbą. Jo žodžiais, vienai iš seniausių ir gražiausių pasaulyje prisirišimas neuamarinis lietuvių tautybės sunkiausių mėginimų metu.

Po burmistrų sveikinimus ir linkėjimus pasakė Našvės klebonas kun. J. Bucėvičius, kunigai P. Vaičiūnas, A. Olkovičius ir A. Vainauskas. Steigėjų vardu kalbėjo D. Papanauskas ir dabartinis d-jos pirm. A. Masavičius.

Tarp kalbų programą pajvairino dainomis solistė S. Daugėlienė akompanuojant dukrai Rūtai ir muz. J. Tamulionio choras su solo ir kvartetu akompanuojant Lowellio parapijos vargonininkei Blaževičiūtei.

Vaisėms ir programai besibaigiant pranešėjas visus maloniai nustebino pasakydamas, kad d-jos valdyba auksinio jubiliejaus proga visus narius, mirusiųjų narių našles ir svečius nutarė apdovanoti vertingu suvenyru: Lietuvos Zemėlapio. Tegul ta dovana primena seniesiems ateiviams vietovės iš kurių jie yra kilę ir čia gimusius supažindina su jų tėvų šalies vardais ir geografija. Zemėlapio leidėjai Liet. Enciklopedija — Bostone ant 75 egzempliorių išpaudė auksinėm

raidėmis atitinkamą įrašą.

Siuo metu d-jai vadovauja: prez. A. Masavičius vice prez. Ant. Antanaitis, sekr. J. Olkovičius, išd. A. Kikutis. Tiek vadovybei, tiek nariams reikia didelių būrį ir jungtine jėga silaikiytų stiprūs organizaciniai, finansiniai; kad neištumtų lietuvių kalbos (kurią dabar vartoja) iš savo susirinkimų ir, pagal d-jos konstituciją pasilikytų "Dievo tarnais ir broliais vieni kitiems".

Da.

BALTIMOREJE Orioles beisbolo komandos žaidėjas susilaukė dukters.

ROCHESTER, N. Y.

Ateitininkų metinė šventė

Įvyks spalio 28 d. Šventė prasidės 11 val. iškilmingomis mišiomis, šv. Jurgio liet. parapijos bažnyčioje. 3 val. po piet parapijos salėje iškilmingas susirinkimas, kurio metu kalbės dr. J. Girnius. Po paskaitos bus įdomus koncertas. Minėjimas yra kviečiami visi Rochesterio lietuviai, įėjimas nemokamas ir jokios aukos nebus renkamos.

Sveiksta Kazys Nakas

Kazys Nakas prieš mėnesį dėl automobilio vairuotojo neatsargumo buvo parbloktas ant šaligatvio ir jam buvo sužalotos abi kojos. Siuo metu jis jaučia žymiai geriau ir jau pradeda vaikščioti.

Kazys Nakas ir jo žmona E. Nakiene, tremtiniai, yra dideli lietuviškos knygos mylėtojai. E. Nakiene neprieštarėja jokios progos, kad neišleis naujai pasirodžiusią lietuvių kalbą.

Kun. J. Bakšys rūpi parapijos istorija

Kun. J. Bakšys po ilgesnių vasaros atostogų jau grįžo

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

Lietuvių Bendruomenė, siekdama ugdyti ir skleisti kultūrinę tautines vertybes, 1957 birželio mėn. Chicagoje rengia lietuvių tautinių šokių šventę — festivalį. Šventės sumanytojas ir faktinis rengėjas yra Amerikos Lietuvių Bendruomenės Chicago apygardos valdyba. Amerikos ir Kanados Lietuvių Bendruomenių valdybų pritarimu ir sutarimu, pirmoji Amerikos ir Kanados lietuvių tautinių šokių šventė rengiama Amerikos ir Kanados Lietuvių Bendruomenių vardu. Šventei rengti ir jos programai nustatyti iš tautinių šokių vadovų, organizacijų ir Amerikos Lietuvių Bendruomenės Chicago apygardos valdybos atstovų sudarytas vyriausias organizacinis komitetas.

Komitetas kviečia ir ragina visas lietuvių tautinių šokių grupes, tautinių šokių vadovus ir Amerikos ir Kanados lietuvišką jaunimą burtis į didelį būrį ir jungtine jėga dalyvauti pirmojo lietuvių tautinių šokių šventėje. Komitetas kviečia tuojau registruotis visus veikiančias lietuvių tautinių šokių grupes ir didinti šokėjų, eiles. Kur tokių grupių dar nėra, skubėkime jas sudaryti. Viena didelė ir sutel-

ktine tautinių šokių šventė mes parodysim mūsų organizuotumą, kultūrinį gyvumą ir plačiai paskleisime mumyse gludindamas lietuvių tautinės kultūros vertybes. Mes tikim Amerikos ir Kanados lietuvių jaunimo galia, ryžtu ir meile lietuviškos kultūros apraiškom skleisti.

Komitetas nustatė veikiančiom ir naujai sudaromom tautinių šokių grupėm registracijos terminą ligi 1956 m.

lapkričio 15 dienos. Kviečiame registruotis šiuo adresu:

Mr. Jonas Jasaitis,
4430 So. Campbell Ave.
Chicago 32, Ill.

Laukiame Amerikos ir Kanados lietuvių jaunimo ir tautinių šokių vadovų žodžio, patarimų ir sumanymų. Visi kartu būkime pirmosios Amerikos ir Kanados lietuvių tautinių šokių šventės pasisekimo dalininkai.

JAV ir Kanados Lietuvių Tautinių Šokių Šventės Komitetas

SESERYS PRANCIŠKIETES DĖKOJA

Antrasis metinis seimelis Chicagoje seserų pranciškiečių naudai įvyko spalio 7 d. Vienuolyno naujos statybos fondui paremti šia proga buvo surinkta \$3500,00, arba visu tūkstančiu dolerių daugiau negu pereinantis metais. Nors dalyvių skaičius nebuvo didelis, seimo pasisekimas rodė uolų rėmėjų pasidarbavimą visų metų bėgyje, surandant naujų garbės narių, ir surenkant organizacijų, narių ir atskirų asmenų aukas. Už rėmėjų gerą valią ir širdį, už jų išstvermingą darbą ir pasišventimą, už didėles ir mažas aukas, už gražius sveikinimus ir dalyvavimą seimely šv. Pranciškaus seserys savo geradariams Chicagoje visa širdimi dėkoja. Seserų maldos už gyvus ir mirusius geradarius yra nuolatinės, ir jos žino, kad atšilyginimas ištikima malda jų prietelių širdžiai yra mielas ir suraminantis. Seserys savo rėmėjams linki didelių nuopelnų pas Dievą ir pilniausio Jo atlyginimo, nes tie patys žmonės, kurie teikia joms paramos, prisideda prie kitų įstaigų palaikymo ir visais tais šventais darbais platina Dievo karalystę žemėje, padedami statyti vienuolynus, mokyklas, ligonines, prieglaudas, koplyčias ir bažnyčias.

Pirmasis rėmėjų skyrius, šv. Jurgio parapijoje, aukavo \$958.71 per ponias J. Pukeliene, E. Stanevičienė, ir M. Melkiene. Marquette Park rajonas įteikė seserims \$729.00 per atstoves p. M. Kundrotienė ir A. Gribiene, Antrasis skyrius, Brighton Park, aukavo \$699.00 per M. Paukštienė ir S. Juciene. Trečiasis skyrius, Sv. Kryžiaus parapijoje, aukavo \$492.00 per Elena Gedvilienę ir Beneta Cienienė, Sv. Petro ir Povilo parapijos skyrius, West Pullman, atstovaujant E. Metešienei, V. Radavičienei ir P. Guzdžiūnienei paaukota \$300.00. A. Snarskienė įteikė \$75.00 iš rėmėjų So. Chicago parapijos.

LIETUVA

Vytauto Augustino Lietuvių Vaizdų Albumas

yra geriausia dovana visokiomis progomis. Albumo vaizdai kalba apie Lietuvą visiems suprantama kalba, todėl jis tinka visiems, kas kokia kalba bekalbėtų.

Kiekvienam verta šį gražų leidinį pačiam įsigyti ir kitam dovanoti. Išeido: ATEITIS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. Jį galima gauti:

ATEITIES administracijoje ir ir pas platintojus. Kaina 6 dol.

JUNIOR ENGINEERS

FLUID AND MECHANICAL BACKGROUND ESSENTIAL

Draftsmen & Checkers

RESUMES WELCOMED FROM YOUNG MEN DESIRING EXPERIENCE AND A GOOD FUTURE. WE ARE PIONEERS IN OXIGEN REGULATOR FIELD PERTAINING TO HIGH ALTITUDE FLYING. INCLUDE IN YOUR LETTER YOUR INTERESTS, BACKGROUND AND OTHER PERTINENT ITEMS. ALSO WE WELCOME LETTERS FROM MEN BETWEEN THE AGES OF 45 AND 55. IF YOU CANNOT APPLY IN PERSON WRITE. CALL OR WIRE

A R O EQUIPMENT CORP.
2700 E. 97th ST., CLEVELAND, OHIO

PARDUODAMA
krautuvė - mėsinė (Grocery & Meat Market) — pilnai įrengta. Vienintelė lietuviška krautuvė mieste. Savininkas jau 40 metų biznyje ir turi gerą klientūrą. Pardavimo priežastis — liga. Kaina labai patraukli greitam pardavimui. Kreiptis: John Klukas, 164 Main St., Hudson, Mass. arba telefonuoti: Hudson, Mass. 437—R.

PAIEŠKOMAS
Juozas Orentas, sūnus Jono, gimęs 1925 m. Žinantieji prašom rašyti: A. Masionis, 233 Fulton Place, Paterson, N. J. Yra žinių iš Lietuvos.

SKAITYK VARPELĮ. Įdomus, naudingas, iliustruotas, mėnesinis religinis žurnalas. Metams tik \$2.00. Rašyk: Kennebunk Port, Maine Franciscan Fathers

Chicago, Ill

TO PLACE
HELP WANTED ADS.
ASK FOR AD. TAKER
TELEPHONE:
DEABORN 2-0819

HELP W. MALE
SEWING MACHINE
MECHANIC
Experienced on industrial machines, factory service. Must be good precision man. Overhaul, repair, maintenance. Excellent salary.
Mr. Coveyau,
Personnel Mgr.
ENGLANDER CO.
2451 Roosevelt Rd.
Monroe 5-7500

"Excellent Opportunity!"
Immediate Opening —
MACHINIST
Understanding of English and ability to read Blue Prints, Small Shop. 40 Hour Week. Liberal Company Benefits. Good Working Conditions. Steady year round work.
WILLIAM H. WELSH
CO., INC.
2211 So. Indiana
CA 5-5454

HELP W. FEMALE
Why Travel?
When You Can Work Near Home!
Openings Available for BILLER-TYPIST & CLERK-TYPIST
In modern, new branch office Congenial Associates Permanent position with excellent employe advantages Exp. preferred Beginners considered CALL
LUSTER CORP.
OF AMERICA
LAfayette 3-0733
For information

Immediate Opening for
OFFICE HELP
Steno - Secretaries
Typist - Billers
Clerk - Typist
Experience Desirable Will consider capable Beginners
Good starting salary with opportunity for advancement 5 day week Company benefits Convenient South Loop location Good Transportation
Wabash 2-9374
Personnel Office
Mr. Rotker

COAL FUEL OIL KOPPERS COKE HAYWARD OIL BURNERS OIL BURNER SERVICE PH. DIETZ COAL CO., INC.
61-20 71st Ave., B'klyn 27, N. Y.
Hegeman 3-3400
Floral Pk. 2-1127
"55 Years of Reliable Service"
Serving: Brooklyn-Queens-Nassau

MAGDALENA KREIVENAITĖ (GREBLIKIENĖ)

ieško savo brolio Juozo Kreivėno, kilusio iš Plynių km. Daukšų par., Marijampolės apskr., išvykusio į Ameriką prieš pirmąjį pasaulinį karą. Rašyti: Vyt. Pajaujui, 95 Harrison St., Worcester 4, Mass.

SPORTAS

FUTBOLAS OKUPUOTOJE LIETUVOJE

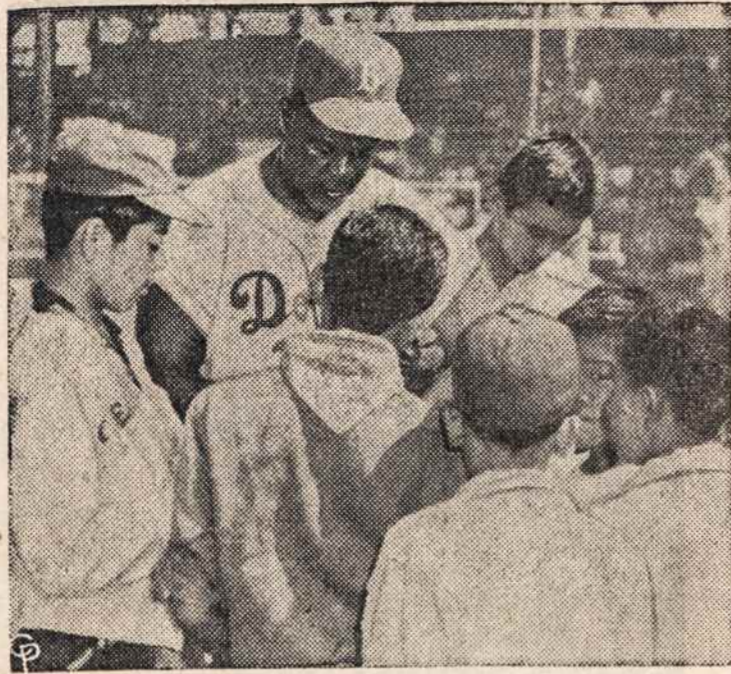
Lietuvoje sportininkų tarpe giriamasi, kad šiais metais respublikoje buvo sužaistos net trys tarptautinės futbolo rungtynės, atsieit, didelis įvykis. Kaip ir kitose srityse, taip ir sporte dažnai šūkaujama išsiuos apie dabartinę pažangą, palyginus su anais "buržuazijos valdymo" laikais. Tuo tarpu visi gerai prisimename, kaip kiekvieną sezoną Kaune ar Klaipėdoje viešėdavo mažiūzai 10 komandų iš Vokietijos, Austrijos, Čekoslovakijos, Švedijos, ar Suomijos, jau neskaitant Pabaltijo valstybių rinkinių, miesto komandų ar pavienių sporto klubų. Mūsų pavergtiesiems broliams dar liko tolimas kelias nueiti, pakol išnyks kliūtys vėl plačiau užmegsti ryšius tarptautinėje sporto arenoje, kaip to jau buvo atsieita, ugdant sportą Nepriklausomoje Lietuvoje.

Pirmasis futbolistų svečias iš užsienio buvo "Stiure" komanda, Švedijos antrosios lygos dalyvis. Po nesėkmingos gastrolės Taline ir Rygoje, šis vidutinio pajėgumo sąstatas vasaros pradžioje pasirodė Vilniuje vienerioms rungtynėms su vietos "Spartaku". Susitikimas baigėsi 2:1 vilniečių naudai. Laimėtojų po įvartį pelnė J. Mačiulis ir R. Kazlauskas.

Sekancios rungtynės įvyko tarp Lietuvos ir raudonosios Kinijos rinkinių Vilniaus stadione. Lietuvos rinktinė buvo nugalėta, kuomet antro kėlinio pradžioje kiniečiai pasiekė vieningą įvartį. Siose rungtynėse komanda buvo sudaryta iš Vilniaus "Spartako", treneris S. Paberžis (rinktinės dalyvis ne priklausomybės laikais). Apie Kinijos rinktinę vertėtų dar pridurti, kad šis sąstatas vyks į Melbourną kaip viena iš 16 valstybių komandų, įsklasifikavusių olimpiados futbolo varžybose.

Trečias tarptautinis susitikimas įvyko rugpjūčio 28 d. taip pat Vilniuje. Šį kartą prieš "Spartaką" aikštėje išsiriškavo Suomijos "Haka" vienetas, dalyvaujantis meistrų lygoje nuo 1950 metų. "Haka" — mažo miestelio futbolo komanda — pernai Suomijos čempionate baigė antrąją vietą. Siemet irgi laikosi lentelėje pirmųjų rungtynių tarpe. (Šeši jos dalyviai yra lošę už Suomijos rinktinę, o pats klubas yra žaidęs Anglijoje, Danijoje, Švedijoje). Iš visų trijų tarptautinių rungtynių šios žadėjo būti įdomiausios. Rungtynės baigėsi lygiosiomis, be įvartžių, 0:0. Vilniečiai, nors ir būdami pranašesni, nesugebėjo vykusiai sucementuoti puolimo. Viso "Hakos" vartų link buvo paleista 24 šūviai, iš kurių tik 12 pakliuvo vartų rėmuose, tuo tarpu kai iš dešimties suomių smūgių į "Spartako" vartus tik vienas ėjo užribin (keturi šūviai pataikė į virpstą).

Įvairumo futbolo programom įnešė Lietuvos rinktinės dalyvavimas rugpjūčio mėnesio pradžioje Maskvoje įvykusioje spartakiadoje. Rinktinės pagrindą, kaip paprastai, sudarė Vilniaus "Spartakas". Pirmo-

JACKIE ROBINSON, Dodges beisbolo komandos žaidėjas, Havaju salpse rašosi autografus.

GYVENIMO SCENOJE

Tėvas ir sūnus
"Tėve, ar tu atsimeni istoriją, kaip tave išmetė iš gimnazijos? Tu man vis pasakodavai tą istoriją".
"Na, kaip gi, vaike, neatsiminsiu".
"Tėte, dabar aš tau apie save pasakosiu tokią istoriją".

Mokykloje
Rasa turėjo parašyti į sąsiuvinį du sakinius su penkiais veiksmžodžiais. Ji įrašė: "Ma ma šluoja, skalbia, prosina, siuva ir verda. Tėtė valgo, geria, rūko, kortuoja ir miega".

Madų salione
Jaunavedžių pora užsuko į madų saloną. Jis buvo labai jau modernus ir brangus. Pardavėja parodė drabužį ir pasakė kainą. Paskui pradėjo

sios rungtynės su Estija baigėsi 1:0 Lietuvos naudai. Sekančiu priešininku buvo Maskvos komanda, kuri, tarp kitko, sudaryta iš Sov. Rusijos rinktinės žaidėjų, pretenduojančių iškovoti olimpinę žaidynėse Australijoje aukso medalių futbolo varžybose. Lietuva prieš Maskvą išstatė 3 gynėjus, 3 saugus ir 4 puolėjus, kad sulėtintų prieš puolimą. 90,000 žiūrovų nustebimui lietuviai pradėjo Maskvą spausti, iš gynimo pereidami į puolimą. Nors ir teko pralošti santykiu 2:0, Maskvos rinktinė gynėsi kampiniais net 9 sykiais! Šį atkaklų Lietuvos pasipriešinimą kaipo sensacija paminėjo užsienio sporto spauda. Po šio pralaimėjimo Lietuva atsidūrė grupėje komandų, kovojančių dėl 9-tos — 18-tos vietos olimpinės sistemoje. Burtų keliu vėl buvo lemta susitikti su Estija, laimint šį kartą 2:0. Paskutiniame susitikime pralaimėta Moldavijai 4:1, užimant futbole 11-tą vietą spartakiadoje. Pirmą vietą laimėjo, kaip ir reikėjo tikėtis, Maskvos komanda.

Vilniaus "Spartakas" žaidžia Sov. Rusijos pirmenybių "B" klasėje. Perna vilniečiai kandidatavo į laimėtojus savo grupėje ir būtų įgiję teisę lošti meistrų "A" klasėje, tačiau į galą neprasimušė. Šiais metais pavasario ratas buvo ypatingai nesėkmingas. Lietuviai atsidūrė lentelėje beveik pačiam gale. Rudens rate pasiūmėta arčiau vidurio.

Sekantiems metams laukiama atvykstant Lietuvos futbolistų iš Norvegijos ir iš Islandijos.
E. S-nys

girti, kad drabužio spalva labai tinka prie jos pablyškusio veido. Vyras atsiliepė: "Mano žmonos veidas nėra šiaip pablyškęs, tik dabar ji pabalo, kai išgirdo kainą".

Ofise
"Tas advokatas labai mandagus su klientais—kiekviena išlydi iki durų".
"Jis tai daro su kiekvienu po to, kai iš laukiamojo dingo vienas apsiaustas".

Gesty kalba
Hollywoodo artistas Marlo Brando buvo Japonijoje. Jam prireikė ten bebūnant kelnėm vadinamo "reiserschlusso". Jis nuėjo į krautuvių ir ženklų parodė, ko jam reikia. Pardavėja japoniukė tuojau jam pristatė peilį, kuriuo daromas charakteris.

Hipnotizmo mėgėjas
Aštuonerių metų berniukas bibliotekoje paprašė knygos apie hipnotizmą. Bibliotekininė susidomėjo, kam jam tokia knyga reikalinga. Hipnotizmo mėgėjas paaiškino norįs užhipnotizuoti savo vyresnį brolių, kad tas sutiktų kas vakaras vienas suplauti indus.

Jeį nori ką paskelbti DARBININKE, skambink telefonu: GLenmore 5-7068

REAL ESTATE

HOLY CROSS PARISH
Flatbush—241 Martense St. 2 fam. solid brick, ALL VACANT, 25x128, 6 & 6+ encl. porches, tile kitchens & baths, stall showers, oil, 2 gar. IRT & BMT 1 short blk. to Church Ave. Price \$23,750, cash. Broker BU 4-3320.

MARINE PARK
Resurrection parish. Excellent condition, detached frame, one family, 6 rooms, 3 bedrooms, finished basement oil, modern, rear patio. Convenient. Call: CLoverdale 2-8561

FLATBUSH
St. Thomas Aquinas, 1 family brick, 6½ large rooms, Hollywood bath, finished basement with lavatory, blinds, alum. storms and screens, refrigerator, gas heat, garage. \$18,000 ESplade 7-7549

BELLEROSE VILLAGE
8 rm, center hall, brick and frame. 4 bedrooms, 2½ baths, 2 car garage, Overhead door, modern kitchen. New plumbing, excellent location. \$28,500 Marian Herk 248-40 Jericho Tpke Bellerose FL 4-3250—5780

GARDEN CITY — Spacious Dutch colonial home. Estate Section, Excellent condition. 6 bedrooms, 3 baths, first floor, powder room, den, modern kitchen, complete appliances, patio, 2 car garage. Call Pioneer 2-8967 Call only between 9am & 3pm

DISPLAY

FOSTER HOMES
needed for Catholic children under 2 yrs. of age. Board & clothing rates paid. Medical care provided. TR 9-2200. Home Finding Dept. Monday through Friday 9—5 p. m.

ST. MARTEN'S ON THE CARIBBEAN ISLAND

Now opening the lovely Caribbean Island of St. Marten's to American vacationers, home owners and investors. For full information phone or see Erik Lawatz, Hotel Roosevelt. NYC. MU 6-8689

BEAVER LODGE

Only 53 miles from N. Y. Beautifully located on Beaver Dam Lake. Private Beach, fishing, boating, finest accommodations, delicious American food, hunting parties welcome, bar open until New Year. Catholic church nearby. \$35—\$40 weekly. \$8.00 per day weekends. SALISBURY MILLS, N. Y. Washingtonville, N. Y. 7435

Order Your Christmas Cards NOW! TRAPPISTINE ORIGINALS 12 for \$1.00 Plus Postage

Mt. St. Mary's Abbey Art. Dept. Wrentham, Mass.

ALL ALTERATIONS
made on dresses, suits and coats. TW 8-9889

REAL ESTATE

Bellerose \$16,990 OPP. ST. GREGORY SCHOOL
BUILDER'S CLOSETOUT ONLY 4 HOUSE LEFT SPECIAL \$16,500
Bell Manor Homes opposite St. Gregory parish and parochial school. Introducing new 6 room brick deluxe homes. 1½ baths, Hollywood kitchen birch cabinets, oil hot water heat, baseboard radiation, sewers, garage, full basements, landscaped plot, Model 88 Ave. & Cross Island Parkway. Directions: Drive out Cross Island Pkwy. to Jamaica Ave. exit, bear left to service road, then left 3 blocks to model home.

P. & K. HOMES CORP. HOllis 4-2189 • HOllis 8-1060

DECATUR

Efficiency Apts. 9211 Mbmouth Ave. Margate, Atlantic City, N. J. Beautifully furn. 2 rms. kitchenette and bath. All utilities, linens, Day, Week, Month or Season. 200 feet away boating center, dining, dancing, sports. 10 minutes to heart of Atlantic City. ½ hr. away from Atlantic City Track. For all-around vacation. Also available for winter months at low prices. Television facilities included. Tel.: Atlantic City 2-9858

DEVOTIONAL ROSARY SET
Complete in carrying case Gold Plate Statuette of Our Lady of Fatima - Infant of Prague - Rosary. Colored beads for girls - black for boys. Special 25¢ postpaid - U. S. only The CASEY CO. Dept. 36 Providence 5, R. I.

SANATORIUM IN CONN.

Furnished and equipped. Also suitable use as Retreat House, School, Senior Citizen Apts. 14 buildings, 22 beautiful acres, Gymnasium, recreation, sun rooms. Brochure to principals. Neville Realty, 75 Deerfield Road, Windsor, Conn.

OCEANSIDE — This Cap Cod is bigger than it looks. 17 living room with fireplace, 3½ bedrooms, pine panelled dining room, dishwasher, laundry and dryer. Oceanside Estates section G \$17,900. RO 4-4164

Skaitykite "Aidus" 680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N. Y.

TO PLACE, YOUR AD CANCEL OR CHANGE CALL LO 3-7291

H. W. MALE

WINDOW CLEANERS
Experienced for private homes Steady. Good pay. 1020 Lexington Ave., N. Y. C.

POLISHERS, GRINDERS, BUFFERS.
Exp'd job shop men. ONLY; steady. **NATIONWIDE METAL CO.** 1360 Garrison Ave., Bx. DA 8-6659

FURNITURE MEN, aggressive; furniture, ex. opp. Comm. Jerry's, 2169 Crotona Ave., Bx. WE 3-0915

HELP WANTED FEMALE

Cook \$60—Cook—Houskeeper (1 lady), Park Ave.—\$55—Part time, 5 days \$55. Many other positions available. Park Ave. Home Empl. Agcy 1026 Park Ave. N.Y.C.

OPENINGS FOR

Sales Clerks Stockmen Stockwomen Fountain Personnel Kitchen Personnel Clericals FULL

PART TIME

Also openings for **HIGH SCHOOL GIRLS** Apply 9 a. m. to 5 p. m. Monday thru Saturday **S. S. KRESGE** Mid Island Shopping Center Hicksville, L. I.

REIKALINGOS VALYTOJOS

valyti raštines didžiuliam pastate, Turi kalbėti angliškai. Amžius iki 45 metų. Darbas nuo 6 val. vakare iki 12 val. nakties. Kreiptis 9 val. ryto visoms savaitės dienoms. Netelefonuoti.

National Cleaning Contractors 9 West 29th St. N. Y. C.

NURSES

R. N. & P. N. Male-Female-private duty. All shifts, homes, hospital, staff; 40 hours; live in or out. (Registry) Miss Doherty, BU 2-9274.

VACATIONS

THE ELM ARCH INN Cape Cod—open all year

Traditional New England Inn. Centrally located, yet secluded. Rooms with tile bath. Excellent Meals, American Plan. Convenient to beach. Reasonable rates. Booklet.

ANN B. RICHARDSON Elm Arch Way Falmouth 2, Mass.

AUTUMN VACATION

Relax and enjoy autumn in the country Comfortable rooms, excellent meals, Opposit church. Call Highland Mills 6315 or write Dorothy E. Conley, Highland Mills, N. Y.

RESORTS

WHITE STALLION RANCH Haven for ranchers, hunters, skiers, open the year round. 5 miles to catholic church. Write for booklet. Hillsdale 2, N. Y.

RETA NAUJIENA,

Kad įvairių pažiūrų rašytojai pasirodžiusią knygą vispusiškai skaitytojui rekomenduotų, tai —

TOMO ŽIŪRAČIO, O. P.,

ŽODIS IR GYVENIMAS

Religinei-tautinei rimčiai

"Tomo Žiūraičio knyga skaitai kaip kokį romaną. Mums krenta į akis autoriaus rašymo meistriškumas bei kūrybinis sintetiškumas; dailiaus, išminčiaus ir karžygio" (Prof. Dr. A. Ramūnas). "Autorius prasikasa pro šimtmečių dulkes ir senąsias tiesas sugyventinima" (Sal. Narkelūnaitė).

"T. Žiūraičio knyga yra nauja teologija, naujas žodis moderniam žmogui" (Kun. Dr. A. Baltinis). "Vikriai parašyta knyga (A. Rimydis). "Naudinga knyga!" (Kan. M. Vaitkus). "Daugiau panašios vertės knygų" (D. Penikas). Knygai įvadą parašė Prof. Dr. A. Maceina. Viršelis dail. V. K. Jonyno.

Knyga gaunama "Darbininke" ir pas platintojus. Kaina \$2.75.

Draudimo reikalais, taksų (Income Tax) paruošimui, notorinių dokumentų tvirtinimui

kreiptis pas

Juozas Andriušis

GENERAL INSURANCE BROKER CONSULTANT - NOTARY PUBLIC

Užpildomi federaliniai bei valstybiniai taksai, tvirtinami įvairūs dokumentai.

Įvairiose draudimo įstaigose apdraudžiama automobilai, namai, baldai, bizonai ir asmeninis turas nuo ugnies ar įvairių rūšių atsakomybės bei pavogimo. Sava galite apsidrausti nuo nelaimingų atsitikimų bei ligos, kartu apmokant ir ligoninės išlaidas.

Gyvybės apdraudimas — TRAVELERS INS. CO., Hartford, Connecticut

Greitas ir sąžiningas patarnavimas.

Kreptis: šikiadieniais 9 val. ryto iki 8 val. vak.

Juozas Andriušis

87—09 Jamaica Ave. Woodhaven, 21, N. Y.

Virgirda 7-4477

Paulius Gaubys FOTOGRAFIJA

Portretas, vestuvės vaikai, įvairūs/subuvimai, kopijos ir t. t. Naturaliose spalvose trijų dimensijų (stereo) nuotraukos, taip gi aliejiniai portretai P. Gaubys foto srity dirbęs nuo 1926 m. (Lietuvoje, Berlyne ir Amerikoje) darbą Jums padarys tikrai greit, gerai ir pigiau nei kas kitas.

85—27 88th St. Woodhaven 21, N. Y.

(BMT Jamaikos linija, Forest Parkway stotis.)

Tel.: VI 6-2164

po 6 val. vakaro. nedarbo dienom visą dieną.

Tel. APplegate 7-0349

TELEVIZIJOS ir RADIO TAISYMAS BANGA

340 RIDGEWOOD AVE. BROOKLYN, N. Y.

Garantuotai taisoma televizija, kambariniai bei auto radio stiprintuvai (amplifiers), plokštelinių automatai (record changers).

Aptarnaujami rajonai: Brooklyn, Maspeth, Woodhaven, Richmond Hill, Ozone Park, Forest Hill, Jamaica.

Darbas atliekamas prityrusio techniko, pripažinto RCA Instituto, New York.

Darbo valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak.

pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

EVERgreen 8-9794

M. and Z. Collision Works

JULIUS MALDUTIS savininkas

Sulaikstytų automobilių dalių ištiesinimas, pakeitimas naujomis, dažymas ir poliravimas.

937 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

WINTER GARDEN TAVERN Inc.

KABARETAS

VYT. BELECKAS savininkas

Baras, Salė vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.

1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y. Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties) Ridgewood

BELLEROSE Upholstery Co., Inc. PAUL BELLINO, PRES. HAVemeyer 9-0590 Mfg. of High Grade Furniture. Repairing in All Its Branches 71-14 GRAND AVE., MASPETH, N. Y.

Pažink modernaus šventojo gyvenimą

KUN. J. LEMOYNE

SV. JONAS BOSCO

JO ASMUO, DARBAI IR AUKLYBA

Didžiulė 755 psl. knyga — \$5.00

GAUNAMA: "Darbininke" administracijoj.

NEW YORKO NAUJIENOS

Ziemos laikas

pradedamas kita sekmadienį. Visi laikrodžiai naktį iš šeštadienio į sekmadienį atsukami viena valanda atgal.

Kalėdų šventėms

Amerikos paštas daro didelius pasirengimus. Kiekvienais metais vis daugėja laišku ir dovanų suintimas per šventes. Tikimasi, kad šios Kalėdos bus vienos iš darbingiausių pašto įstaigoms, Brooklyne švenčių sezonui bus atidaryta laikinų 20 paštų įstaigų, kurios pristatys pašta į 150 vietų. Per 400 moderniausių sunkvežimių bus paleista ir apyvartą paštui išvežti. Per 6000 pašto tarnautojų bus įtraukti į šį darbą.

Dr. Eugenijus Noakas

nuo spalio 1 pradėjo verstis Insurance Broker praktika. Draudžia visų rūšių turtą (namus, baldus, automobilius ir kit.) nuo ugnies ir kitų nelaimingų atsitikimų. Visus patarimus ir draudimo polių patikrinimus daro nemokamai. Kreiptis kasdien nuo 6 v. v. iki 8 v. šiuo adresu: 103-53 104th St. Ozone Park (prie Liberty Ave.), N. Y., tel. Michigan 1-0532.

Apraiškimo parapijos

Kat. Moterų Sąjungos metinė vakariėnė įvyksta spalio 28 d. 5 v. p. p. parapijos salėje.

Mirė

Marija Lukoševičienė palaidota spalio 23 d. iš Apraiškimo par. bažnyčios Švč. Trejybės kapinėse.

Kazys Remėza,

New Yorko futbolo vienuolikos žaidėjas, dirbęs International aerodrome, lėktuvo propelerio sunkiai sužeistas ir paguldytas ligoninėn.

Sportas

Futbolas. LSK I-ji — Newark S. C. 2:4; Rezervinė — Newark S. C. 0:3; Jaunučiai LSK — Brooklyn S. C. 7:0.

Krepšinis: LAK — Philadelpa 52:60.

Katalikų dmesiu

ateinantį sekmadienį, spalio 28 d., 3:30 val. po piet, tuoj po Rožančiaus pamaldų, Apraiškimo parapijos didžiojoje salėje įvyks Kristaus Karaliaus šventės minėjimas. Programoj: maldą, atidarymo žodis, Kęstučio Kudžmos paskaita ir meninė dalis. Visi lietuviai katalikai iš visų parapijų maloniai kviečiami atsilankyti. Minėjimas baigsis Švč. Sakramento palaiminimu bažnyčioje.

ALRKF New Yorko Apskr. Valdyba

VLADA SABALIAUSKIENĖ dainuos Balfo koncerte lapkričio 11 Brooklyne.

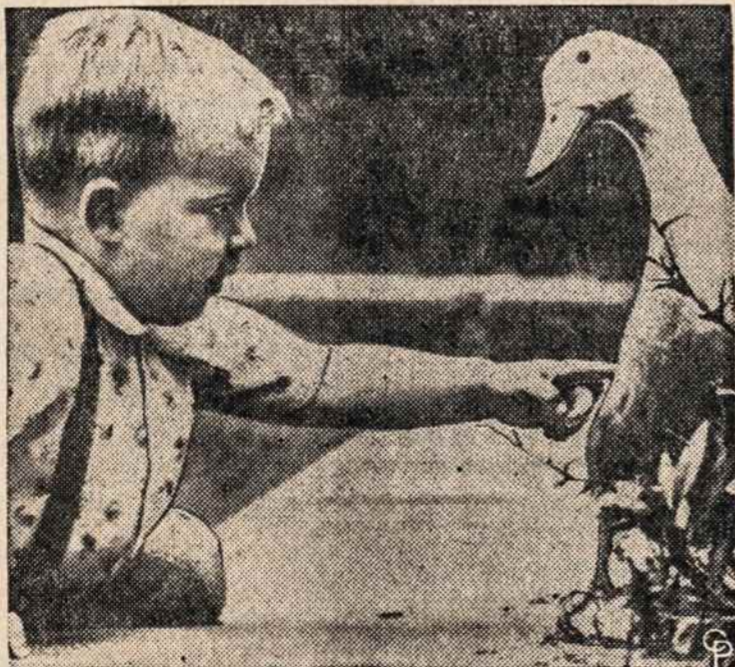
Kazimieras Zoromskis, dailininkas, kuris dėsto Catan — Rose institute Jamaicaoje, persikėlė gyventi į Manhattaną, kur įsirengė savo studiją. Dabar jo adresas: 58 W. 57 St., New York 19, N. Y. telefonas: Columbus 5-6142.

Stasys Sandanavičius, gyvenęs 242 Metropolitan Av., persikėlė į naują butą: 195 N. 6th St., Brooklyn 11, N.Y., tel.: EV 8-1826.

Darbininko redakcijoje ir administracijoje lankėsi iš Worcesterio, Mass, Mrs. Ieva Mažuknienė su sūnumi. Mrs. Mažuknienė yra viena iš pirmųjų Darbininko skaitytojų ir rėmėjų; savo atsilankymo proga Darbininko reikalams paaukėjo 10 dol.

Baletu šokio mėgėjoms

Apraiškimo par. klebonui N. Pakalniui leidus vėl pradės veikti baletu mokykla. Dėstys Kauno valst. teatro baletu artistai G. Kybartienė ir S. Modziliauskas. Registruotis galima šeštadieniais nuo 1 v. p. p. iki 4 v. Baletu pamokos prasidės lapkričio 3 d.

PRASAU su manimi žaisti.

New Yorko ir New Jersey Balfo vaju

Parengiamieji darbai užbaigti. Vajui pasirinktas lapkričio mėnuo, kuris anksčiau ir laisvoje Lietuvoje būdavo pradedamas gailestingųjų darbų savaitė, skirta labdaros darbui.

Siemiet New Yorko — New Jersey Balfo vaju komitetan įeina:

pirm. — kun. Vytautas Pikturna, Angelų Karalienės parapijos Brooklyne vikaras, vicepirm. — Antanas Reventas ir Jonas Avižienis, sekr. Vaclovas Alksninis, išd. juž. Pranas Kunigėlis, spaudos ir propagandos vadovai — dr. Antanas Škėrys, tėv. Barnabas Mikaluskas, OFM, ir kun. Jonas Petrenas.

New Yorko ir Brooklyne vajui talkins šie postai: Angelų Karalienės parap. postas — ved. kun. Vyt. Pikturna, Apreiškimo parap. — ved. kun. Ant. Račkauskas, Atsainymo parap. Maspete — ved. prel. J. Balkūnas, Juozo Ginkaus postas, gydytojų postas — ved. dr. E. Mikys, Sv. Jurgio liet. parap. gyventojai savo aukas siunčia tiesiai į Balfo centro įstaigą — 105 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Brooklyno liet. parapijų klebonai tradicinį Balfo vaju pasižadėjo nuoširdžiai remti ir globoti, gi jų vardai brooklyniečiam gerai pažįstami — prel. J. Balkūnas, kun. Norbertas Pakalnis, kun. Juozas Aleksūnas ir kun. Antanas Petrauskas.

Aušros Vartų liet. parapijos New Yorko postui vadovauja

Balfo metinis koncertas

bus lapkričio 11, sekmadienį, šv. Stanislovo salėje. Dainuos Vlada Sabaliauskienė, Irena Stankūnaitė ir Operetės choras, Pradžia 4 v. Po programos šokiai.

Liet. Atsiminimo radijas,

kuriam vadovauja J. Stukas, savo programa šeštadieniais duoda nauju laikų nuo 1 iki 2 v. p. p. iš stoties WEVD 1330 kil. ir 97,9 mg. (FM).

kun. Jurgis Parancevičius, globėjas — kleb. kun. Jurgis Gurrinskas.

Pirmą kartą į bendrą Balfo vaju, rengiamą New Yorko ir Brooklyno lietuvių, šiemet įjungia ir New Jersey valstybės lietuviai, sudarę šiuos postus: Bayonne — ved. kun. dr. Jonas Starkus, Elizabeth — kun. Juozas Pragulbickas, globėjas — kleb. kun. Mykolas Kemėžis, Newark — ved. kun. Petras Totoraitis, globėjas — prel. Ignas Kelmelis, Kearney — ved. kun. Domininkas Pocius ir p. Melyniėnė, globėjas — kleb. Leonas Voicekauskas, Jersey City — ved. Jonas Avižienis, glob. kleb. kun. Jonas Šarnus.

Ir šiemet Balfo vajui nuoširdžiai sutiko talkinti Great Necko lietuviai, globojami p. Vilko, dr. Kusienė, Long Island, Pr. Lapienė, Stony Bruck, Leopoldas Dimša, Yonkers, N. Y. Jų talka apjungs lietuvių, gyvenančius toliau nuo miesto ar gražiojo Long Island saloj.

Vajaus pirm. kun. Vyt. Pikturna, paklaustas apie darbo pasisekimą ir viltis, pratarė: "Siemiet mėginame taip užstatyti vajuos tinklus, kad nė viena žuvelė pro jį nepralįstų, neatnešusi savo širdies dovanos — vokelio su auka".

Vajaus metu tradicinį parengiamą labdaros tikslams rengia Balfo 100-sis skyrius, vadovaujamas kun. dr. Stasio Valiušaičio ir sklandžiai talkinamas visų Valdybos narių. Parengiamas numatytas lapkričio 11 d., kuriame meninę programą atliks Operetės choras, vedamas muz. J. Stankūno.

Balfo vajuos vadovybė ir visi talkininkai tikisi, kad jų darbai ir atsidėjimai nuoširdžiai atsilieps lietuviškos širdys, skubančios padėti savo broliams Europos stovyklose ar kenčiantiems Sibiro taigose.

Visus darban palydi ir gairina bendra mintis — labdaros darbai mus šaukia krikščioniškoji artimo meilė, lietuviškojo kraujo giminystė ir bendras likimas!

Moterų tautinio instituto

arbatėlė buvo suruošta New Yorko miesto majoro R. Wagner viloje Gracie Mansion spalio 17. Dalyvavo apie 200 atstovių dvidešimt aštuonių tautybių. Lietuves atstovavo V. Leskaitienė, Lietuvių Moterų klubo pirmininkė, L. Beluikienė, kuri yra viso pasaulio Lietuvių Moterų klubo pirmininkė, ir E. Čekienė. Iš Moterų Vienybės sąjungos buvo pirm. P. Semenienė, A. Petrash, A. Buividienė, E. Kulber ir A. Kulberytė.

Kiekviena tauta buvo reprezentuojama mergaičių, pasipuošusių tautiniais rūbais. Iš lietuvių puvo V. Gintautaitė, D. Leskaitytė ir V. Stasiukynaitė.

Sios arbatėlės tikslas buvo pasiruošti tarptautinei parodai, kuri įvyks lapkričio 5—11 dd., 71st Regiment Armory patalpose, Park Ave. ir 34 St. kampas, New Yorke.

Pobūvio vedėja buvo ponija F. Wagnerienė. Tarptautinės Moterų parodos pirm. Adelė Scott, vicepirm. Reba Feinberg.

Išnuomojamas 5 kambarių butas prie parko ir Jamaica linijos stoties. Kreiptis: Tel. MI 7-2658 arba asmeniškai: 112 Jerome St., Brooklyn 7, New York.

CONGREJO jachtos klubas Puerto Rico suruoštos žvejybos varžybose pagavo 322 svarų žuvį.

Brooklyno Piliečių klubas

skautų reikalams perleido vieną kambarį. Skautai dėkoja klubui, ypač jo pirmininkui P. Gudui, kuris yra ir N. Y. skautų tėvų komiteto narys.

Gėris Penikas yra susukęs spalvotą filmą iš praėjusių Neries ir Nemuno skautų stovyklų. Lapkričio pradžioje bus rodoma Apreiškimo par. salėje.

Lankėsi iš Chicagos

Maria High School ekskursija New Yorko, Washingtono ir kt. New Yorko išbuvo tris dienas. Buvo 150 mokyklos auklėtinių lydimų 6 seserų. Tarp ekskursančių buvo apie 20 lietuvių.

ADAM STANKŪNAS,

528 Magnolia Ave., Elizabeth, N. J.,

ilgametis Elizabetho gyventojas, antrojo Didžiojo karo veteranas, 35 metų amžiaus. Mokėsi Elizabetho šv. Petro ir Povilo lietuvių mokykloje, Thomas Jefferson High School Rutgers University - Real Estate Program, Syracuse University - Under the auspices of the Appraisal Institute (MAI) Member Appraisal Institute.

10 metų patirtis real estate biznyje Elizabeth mieste kaip Broker, Realtor and Insuror. Candidate American Institute of Real Estate Appraisers Candidate Society of Residential Appraisers Director on the Board of Directors of the Lithuanian Savings and Loan Assn. Member Union County Board of Realtors Member N. J. Assn. of Real Estate Boards Member Broker Institute of American Commissioner Zoning Board, City of Elizabeth Candidate third ward, Elizabeth, N. J. for tax assessor—pull lever 16A

TALARSKI FUNERAL HOME

Laidotuvių Direktorias

380 Maple Avenue, Hartford, Conn. Maloniai patarnauja lietuviams naujai įruošose patalpose, priimama kalna. Tel. CHapel 6-1377

Ieškoma...

(Atkelta iš 6 psl.)

nusi Bronx, N. Y. Seniūnas, Mykolas, iš Dragandžių k., Balnikų v., Ukmėrgės apskr.

Siviczki, Juozas (Sivonis), kil. nuo Svenčionėlių. Sivonis, Juozas (Siviczki), kilęs nuo Svenčionėlių. Šlapikas, Stasys ir Šlapikaitė, Ona.

Slekaitienė - Giebiūtė, Konstančia ir jos sesuo Klivinskienė, Marijona, iš Vilkaviškio apskr. Slepertas, Jonas, sūnus Kazio.

Stankūnas, Klemensas ir Petronėlė bei Vaidutis. Stanley - Vyšniauskaitė, Ona ir dukterė Liucija.

Toločko, Kazys ir Mlicilovas, sūnus Tado, iš Zeimių val. Vekteris, iš Dvilkiškių k., Lazdijų parap. Vilčinskaitė - Borisienė, Elena, iš Tytuvėnų.

Vysniauskaitė - Stanley, Ona, ir dukterė Liucija. Zasčiurinskas, Marijonas, iš Lapių val., Kauno ap.

Zukauskas, Pranas, iš Naimiesčio v., Tauragės ap. Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA 41 West 82nd Street New York 24, N. Y.

Ieškau savo dukters Valerijos Tarnapavičiūtės — Mrs. Valerie McMinis, atvykusios į Jungt. Valstybes 1938 birželio į Chicago, Ill. ir sesers Stasės Petrošius, gyv. taip pat Chicagoje, Ill. Mano adresas: Tarpanavičienė Stefanija, Kaunas-Vilijampolė, Kernavos g-vė 27 Lietuva.

Artėjant Kalėdų šventėm, be kitų dovanų, neužmiršk, kad yra ir DARBININKAS, kurį galėtum kitiem užsakyti Amerikoje ir užsienyje.

H. W. FEMALE

REIKALINGOS Mergaitės - Moterys lengviems dirbtuvės darbams. Kreiptis: nuo 9—11 val. ir 1—4 val. AMERICAN IMPROVED PRODUCTS, INC. Jericho Turnpike and County Courthouse Rd. Garden City Park, L. I. Tel.: Pioneer 6-7300

Stephen Bredes Jr. ADVOKATAS

37 Sheridan Ave. Brooklyn 8, N. N. Tel. APplegate 7-7083

BOSTON, M855.

BARASEVICIUS ir SONUS FUNERAL HOME

251 W. Broadway South Boston, Mass. JOSEPH BARACEVICIUS Laidotuvių Direktorius Tel. ANdrew 8-2590

WAITKUS FUNERAL HOME

197 Webster Avenue Cambridge, Mass. PRANAS WAITKUS Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas NOTARY PUBLIC Patarnavimas dieną ir naktį Nauja moderniška koplyčia šermentims dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir kitus miestus. Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

Nervin

Alexander's Nervinė veikia nuo visokių nervų netvarkin gumo, galvos kvaišimų ir skaudėjimų, rūpesčio ir susikrimitimo, isterijos ir bėmėgės, išgąščio ir karščiavimų, širdies supykimų ir šurpuliavimų, ausų spiegių ir greiko pavargimo, dieglių ir vidurių nemalimo. Nervinė yra mišinys daugelio šaknų, žolių, žiedų, žievių ir riešutų. Vartojama arbatos formoje. Daug kam pagelbėjo ši Nervinė. Ir mūsų Nervinėje nėra nieko kenksmingo. Svaras \$5.00.

ALEXANDER'S CO. 414 Broadway So. Boston 27, Mass.

NEW YORK

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas (BIELIAUSKAS) FUNERAL HOME

M. P. BALLAS—Direktorius ALB. BALTRONAS-BALTON Reikalų Vedėjas 660 Grand Street Brooklyn, N. Y. NOTARY PUBLIC

J. B. SHALINS - ŠALINSKAS

Laidotuvių Direktorius 84-02 JAMAICA AVE. (prie Forest Parkway Station) Woodhaven, N. Y. Suteikiam garbingas laidotuves. Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventilacija. Tel. VIRginia 7-4499

EVERgreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS BALSAMUOTOJAS 231 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Tel. EVERgreen 7-4335

Stephen Aromiskis (ARMAKAUSKAS)

Graborius-Balsamuotojas MODERNIŠKA KOPLYČIA 423 Metropolitan Ave. Brooklyn, N. Y.

William J. Drake- Dragūnas

LIETUVIS ADVOKATAS Telefonas Jamaica 6-7272

ŠEŠTADIENI, LAPKRIČIO 3, 1956

LIETUVIŲ SPORTO KLUBO RENGIAMAS TRADICINIS - GRANDIOZINIS

RUDENS BALIUS

GRAND PARADISE SALĖSE

320 GRAND STREET,

BROOKLYN 11, N. Y.

Įdomi ir įvairi programa

SOKIAMS GROS JOE THOMAS ORKESTRAS, PALYDINTI REF. J. NAKUTAVIČIUI

Pradžia: 8:00 val.

Bilietai: \$2.00. Moksleiviams ir kariams — \$1.50

Bilietus galima įsigyti pas p. J. Ginkų ir L.S.K. valdybos narius

MALONIAI KVIEČIAME VISUS IR VISAS